

„Tento projekt bol realizovaný s finančnou pomocou Európskej únie z Európskeho fondu regionálneho rozvoja (ERDF) prostredníctvom Operačného programu Základná infraštruktúra, ktorého riadiacim orgánom je Ministerstvo výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky “

URBANISTICKÁ ŠTÚDIA OBCE **STAKČÍN**

STRATEGICKÝ DOKUMENT pre posúdenie podľa zákona číslo 24/2006 Z.z.
o posudzovaní vplyvov na životné prostredie

Február 2008

Obstarávateľ	:	Obec Stakčín Obecný úrad 067 61 Stakčín, Československej armády 140/70
Zastúpený	:	Ján Kerekanič – starosta obce
IČO	:	00 323 578
Spracovateľ	:	Ing. arch. Ivan Vook AA Janouškova 20, 080 01 Prešov
Číslo osvedčenia	:	0639 AA
IČO	:	32 928 254

Riešiteľský kolektív

Hlavný riešiteľ	:	Ing. arch. Ivan Vook AA
Urbanizmus	:	Ing. arch. Marián Rajnič AA
	:	Ing. arch. Vladimír Nedelko
	:	Ing. arch. Ivan Vook
	:	Akad. arch. Ing. arch. Jozef Zelem
Demografia a socioekonomický potenciál	:	Mgr. Katarína Rosičová
Ochrana prírody a tvorba krajiny	:	Mgr. Marián Buday
Kultúra a kultúrne dedičstvo	:	Akad. arch. Ing. arch. Jozef Zelem
Rekreácia, turizmus a cestovný ruch	:	Ing. arch. Marián Rajnič AA
Technická infraštruktúra	:	Akad. arch. Ing. arch. Jozef Zelem
Grafické práce	:	Ing. arch. Marián Rajnič AA
Editorské práce	:	Ing. arch. Marián Rajnič AA

Odborne spôsobilou osobou na obstarávanie územnoplánovacích podkladov a územnoplánovacích dokumentácií obcí a regiónov podľa § 2a zákona číslo 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov je Ing. arch. Vladimír Debnár s registračným číslom preukazu 069 vydaného Ministerstvom životného prostredia Slovenskej republiky dňa 31.10.2001.

OBSAH:**TEXTOVÁ ČASŤ:**

ÚVOD

VYMEDZENIE HRANÍC DOTKNUTÉHO ÚZEMIA

VÄZBY VYPLÝVAJÚCE ZO ZÁVÄZNÝCH ČASŤÍ NADRADENÝCH DOKUMENTÁCIÍ

DEMOGRAFICKÁ CHARAKTERISTIKA OBCE STAKČÍN

URBANISTICKÁ KONCEPCIA PRIESTOROVÉHO USPORIADANIA A FUNKČNÉ

VYUŽITIE ÚZEMIA

ŽIVOTNÉ PROSTREDIEGREGULATÍVY PRE ÚZEMNÝ ROZVOJ

Poznámka:

Číslovanie kapitol je v intenciách pôvodného územného plánu obce

GRAFICKÁ ČASŤ:

Výkres č. 1 – ŠIRŠIE VZŤAHY - M = 1:25 000 - zlúčené katastre obcí:
Stakčín, Dara, Ostružnica, Ruské, Smolník, Starina, Veľká Poľana a Zvala
pauzáková náložka

Výkres č. 2 – KOMPLEXNÝ URBANISTICKÝ NÁVRH rozšíreného riešeného územia obce Stakčín
– M = 1:5 000 + riešenie:
pauzáková náložka

Výkres č. 5 – VÝKRES OCHRANY PRÍRODY A TVORBY KRAJINY VRÁTANE PRVKOV ÚZEMNÉHO SYSTÉMU EKOLOGICKEJ STABILITY - M = 1:25 000 - zlúčené katastre obcí: Stakčín, Dara, Ostružnica, Ruské, Smolník, Starina, Veľká Poľana a Zvala + riešenie:
pauzáková náložka

PRÍLOHA

VYHODNOTENIE POUŽITIA POĽNOHOSPODÁRSKEHO A LESNÉHO PÔDNEHO FONDU NA NEPOĽNOHOSPODÁRSKE VYUŽITIE – textová a grafická časť

1. ÚVOD

1.1 Zadanie úlohy a dôvody pre spracovanie ÚPD

Zadanie úlohy a dôvody pre spracovanie Aktualizácie ÚPN O

Územný plán obce Stakčín bol spracovaný firmou URBA, odborne spôsobilou osobou Ing. arch. Eva Mačáková, reg. č. 0759 AA, Jakobyho 14, 040 01 Košice s platnosťou do r.2005 a „Obecný úrad v Stakčíne potvrdil platnosť územného plánu obce Stakčín, ktorý bol schválený obecným zastupiteľstvom v Stakčíne uznesením číslo 181 zo dňa 19.4. 2002 a všeobecne záväzného nariadenia obce č. 1 zo dňa 19.4. 2002, ktorým sa vyhlásila záväzná časť územného plánu obce Stakčín. VZN nadobudlo platnosť dňa 28. 5. 2002“.

V roku 2006 bol obcou vyhodnotený aktuálny stav územného plánu obce, bola spresnená demografická charakteristika obce podľa sčítania z r. 2005 pre obec Stakčín a potreby na jeho územnotechnické zmeny a bolo skonštatované že je ho potrebné aktualizovať. Na základe potrieb zmien bola objednaná, systémom výberového konania aktualizácia ÚPN O obce Stakčín.

K spracovaniu aktualizácie územného plánu obce bolo obecným zastupiteľstvom obce Stakčín prijaté a schválené uznesenie obecného zastupiteľstva č. 32 zo dňa 23.4. 2007. V priebehu spracovania boli spresnené požiadavky a rozsah spracovania v zmysle nasledujúceho návrhu.

1.3 Zoznam použitých podkladov a mapové podklady

- ÚPN VÚC Prešovského kraja – zmeny a doplnky 2004, schválené Všeobecným Záväzným nariadením č.4, zastupiteľstvom Prešovského samosprávneho kraja uznesením č. 228 zo dňa 22. júna 2004.
- Urbanistická štúdia Poloniny v rozsahu okresu Snina
- Údaje zo sčítania obyvateľstva, domov a bytov v roku 2001 Krajského štatistického úradu v Prešove,
- Aktualizované údaje ochrany prírody a ďalšie údaje získané v čase spracovania a poskytnuté obstarávateľom

1.4 Nadradená ÚPD

Väzby vyplývajúce zo záväzných častí nadradenej dokumentácie

Záväzné časti schváleného územného plánu VÚC prešovského kraja 2004 vzťahujúce sa k riešenému územiu Pri riadení využitia a usporiadania územia Prešovského kraja je potrebné riadiť sa záväznými časťami Územného plánu VÚC Prešovského kraja, ktorého druhé Zmeny a doplnky 2004 boli schválené Krajským zastupiteľstvom Prešovského samosprávneho kraja dňa 22.6.2004 uznesením číslo 228/2004 a Všeobecne záväzným nariadením Prešovského kraja číslo 4/2004, ktorým bola vyhlásená jeho záväzná časť. Toto nadobudlo účinnosť dňa 30.7.2004. Pri riešení Aktualizácie územného plánu obce Stakčín boli dodržané záväzné časti, ktoré nadväzujú na schválené zásady a regulatívy Koncepcie územného rozvoja Slovenska 2001 schválené uznesením vlády Slovenskej republiky číslo 1033/2001 Z.z. zo dňa 31.októbra 2001.

Záväzná časť Územného plánu veľkého územného celku Prešovského kraja 2004 (vybraná príslušná časť z plného znenia):

I. Záväzné regulatívy funkčného a priestorového usporiadania územia

1. V oblasti usporiadania územia, osídlenia a životného prostredia

1.1. v oblasti rozvoja nadregionálnych súvislostí a budovania multimodálnych koridorov,

- 1.1.3 rozvíjať dotknuté sídla na trasách multimodálnych koridorov, predovšetkým v uzloch križovania týchto koridorov v smere sever – juh a západ – východ,
- 1.1.4 formovať základnú koncepciu sídelných štruktúr Prešovského kraja vytváraním polycentrickej siete ťažísk osídlenia a miest, ktorých prepojenia budú podporované rozvojovými osami. Rozvojom polycentrickej sídelnej štruktúry sledovať naviazanie na Slovenskú a celoeurópsku polycentrickú sídelnú sústavu a komunikačnú kostru, prostredníctvom medzinárodne odsúhlasených dopravných koridorov,
- 1.1.5 sledovať pri decentralizácii riadenia rozvoja územia vytváranie polycentrických systémov – sietí miest a aglomerácií, ktoré efektívne podporujú vytváranie vyššej funkčnej komplexnosti subregionálnych celkov,
- 1.1.6 formovať sídelnú štruktúru prostredníctvom regulácie priestorového usporiadania a funkčného využívania územia jednotlivých hierarchických úrovní ťažísk osídlenia, sídelných centier, rozvojových osí a vidieckych priestorov,

- 1.1.7 podporovať rozvoj osídlenia vo východnej časti regiónu s dominantným postavením košicko- prešovskej aglomerácie s nadväznosťou na michalovsko-vranovsko-humenské ťažisko osídlenia a s previazaním na sídelnú sieť v smere severopovažskej rozvojovej osi,
- 1.1.8 rozvíjať košicko-prešovské ťažisko osídlenia, ako ťažisko osídlenia Karpatského euroregiónu, podporovať
- 1.1.9 vytváranie nadnárodnej siete spolupráce medzi jednotlivými mestami, regiónmi a ostatnými aktérmi územného rozvoja v Prešovskom kraji a okolitých štátoch s využitím väzieb jednotlivých sídiel a sídelných systémov v euroregiónoch a ďalších oblastiach cezhraničnej spolupráce, v súlade s dohodami a zmluvami regionálneho charakteru vo väzbe na medzivládne dohody,
- 1.2 v oblasti nadregionálnych súvislostí usporiadania územia, rozvoj osídlenia a sídelnej štruktúry
 - 1.2.1 podporovať budovanie rozvojových osí v záujme tvorby vyváženej hierarchizovanej sídelnej štruktúry,
 - 1.2.1.1 podporovať ako rozvojové osi prvého stupňa:
 - 1.2.1.2 podporovať ako rozvojové osi druhého stupňa:
 - 1.2.1.2.4 vihorlatskú rozvojovú os: Humenné – Snina – hranica s Ukrajinou.
 - 1.2.1.3 podporovať ako rozvojové osi tretieho stupňa:
 - 1.2.2 zabezpečovať rozvojovými osami pozdĺž komunikačných prepojení medzinárodného a celoštátneho významu sídelné prepojenia na medzinárodnú sídelnú sieť, ako aj konzistenciu a rovnocennosť rozvojových podmienok ostatného územia Slovenskej republiky,
- 1.3 ťažiská osídlenia v oblasti regionálnych súvislostí usporiadania osídlenia
 - 1.3.1 podporovať ako ťažiská osídlenia najvyššej úrovne košicko-prešovské ťažisko osídlenia ako aglomeráciu medzinárodného významu s dominantným postavením v Karpatskom euroregióne,
 - 1.3.2 podporovať ako ťažiská osídlenia druhej úrovne / nadregionálneho až celoštátneho významu /
 - 1.3.2.1 popradsko-spišskonovoveské ťažisko osídlenia,
 - 1.3.2.3 michalovsko-vranovsko-humenské ťažisko osídlenia,
 - 1.3.3 podporovať ako ťažiská osídlenia tretej úrovne prvej skupiny / regionálneho významu /
 - 1.3.4 podporovať ako ťažiská osídlenia, tretej úrovne druhej skupiny / miestneho významu/:
 - 1.3.4.1 medzilaborecké ťažisko osídlenia
 - 1.3.4.2 sninské ťažisko osídlenia,
 - 1.3.5 formovať ťažiská osídlenia uplatňovaním princípov dekoncentrovanej koncentrácie, upevňovať vnútroregionálne sídelné väzby medzi ťažiskami osídlenia,
 - 1.3.6 podporovať ťažiská osídlenia ako rozvojové sídelné priestory vytváraním ich funkčnej komplexnosti so zohľadnením ich regionálnych súvislostí,
 - 1.3.7 podporovať nástrojmi územného rozvoja diverzifikáciu ekonomickej základne ťažísk osídlenia, pri využívaní špecifických daností a podmienok jednotlivých území,
 - 1.3.8 podporovať rozvoj sídelných centier, ktoré tvoria základné terciárne centrá osídlenia, rozvojové centrá hospodárskych, obslužných a sociálnych aktivít ako pre priliehajúce zázemie, tak pre príslušný regionálny celok, a to hierarchickým systémom pozostávajúcim z týchto skupín centier:
 - 1.3.8.1 prvej skupiny, ktoré tvoria jej prvú podskupinu: Prešov,
 - 1.3.8.3 druhej skupiny, ktoré tvoria jej prvú podskupinu: Bardejov, Humenné,
 - 1.3.8.5 tretej skupiny, ktoré tvoria jej prvú podskupinu: Levoča, Snina, Stará Ľubovňa, Svidník,
 - 1.3.8.6 tretej skupiny, ktoré tvoria jej druhú podskupinu: Medzilaborce, Sabinov, Stropkov, Vysoké Tatry,
- 1.4 vytvárať možnosti pre vznik suburbánnych zón okolo ťažísk osídlenia s prihliadnutím na ich stupeň sociálno-ekonomického rozvoja,
- 1.5 podporovať rozvoj priestorov - mikroregiónov mimo ťažísk osídlenia, charakterizovaných ekonomickou a demografickou depresiou a tento princíp aplikovať aj pri tvorbe subregiónov,
- 1.6 vytvárať priestorové podmienky pre vedenie rozhodujúcich sietí technickej infraštruktúry a rezervovať plochy pre stavby environmentálnej infraštruktúry regionálneho a nadregionálneho významu,
- 1.7 rešpektovať podmienky vyplývajúce zo záujmov obrany štátu v okresoch Bardejov, Humenné, Kežmarok, Levoča, Poprad, Prešov, Sabinov, Snina, Stará Ľubovňa, Stropkov, Svidník a Vranov nad Topľou,
- 1.8 rešpektovať poľnohospodársku pôdu a lesy ako obmedzujúci faktor urbanistického rozvoja územia,
- 1.9 v územnoplánovacích dokumentáciách a územnoplánovacích podkladoch obcí na území národných parkov, v ich ochranných pásmach, chránených krajinných oblastiach a v územiach patriacich do sústavy NATURA 2000, posudzovať všetky novonavrhované zóny, väčšie stavebné komplexy a ďalšie činnosti, v zmysle platnej legislatívy o posudzovaní vplyvov na životné prostredie,

- 1.11 rezervovať plochy pre zariadenia na potreby útvaru OHK PZ,
- 1.12 územnotechnicky zabezpečiť výstavbu technickej a fyzickej ochrany štátnej hranice SR s Ukrajinou,
- 1.13 v oblasti civilnej ochrany obyvateľstva rezervovať plochy pre zariadenia na ukrývanie obyvateľstva v prípade ohrozenia,
- 1.14 v oblasti rozvoja vidieckeho priestoru a vzťahu medzi mestom a vidiekom,
- 1.14.1 zabezpečovať vyvážený rozvoj územia, najmä v horských a podhorských oblastiach v nadväznosti na definované centrá polycentrických sústav a osídlenia sídelnej štruktúry Prešovského kraja,
- 1.14.2 podporovať vzťah urbánnych a rurálnych území v novom partnerstve založenom na integrácii funkčných vzťahov mesta a vidieka a kultúrno-historických a urbanisticko-architektonických daností,
- 1.14.3 vytvárať podmienky dobrej dostupnosti vidieckych priestorov k sídelným centrá, podporovať výstavbu verejného dopravného a technického vybavenia obcí, moderných informačných technológií tak, aby vidiecke priestory vytvárali kultúrne a pracoviskovo rovnocenné prostredie voči urbánnym priestorom a dosiahnuť tak skĺbenie tradičného vidieckeho prostredia s požiadavkami na moderný spôsob života,
- 1.14.4 pri rozvoji vidieckych oblastí zohľadňovať ich špecifické prírodné a krajinné prostredie a pri rozvoji jednotlivých činností dbať na zamedzenie, resp. obmedzenie možných negatívnych dôsledkov činností na krajinné a životné prostredie vidieckeho priestoru,
- 1.14.5 zachovávať pôvodný špecifický ráz vidieckeho priestoru, vychádzať z pôvodného charakteru zástavby a historicky utvorenej okolitej krajiny; zachovať historicky utváraný typ zástavby obcí a zohľadňovať národopisné špecifiká jednotlivých regiónov,
- 1.15 v oblasti sociálnej infraštruktúry
- 1.15.1 v oblasti školstva
- 1.15.1.1 vytvoriť územnotechnické podmienky pre zabezpečovanie spolupráce školského systému a zamestnávateľov tak, aby rozsah a štruktúra vzdelávania zodpovedala vzdelanostným požiadavkám pracovných miest,
- 1.15.1.2 vytvárať územno – technické predpoklady pre rovnocennú dostupnosť siete stredných a vysokých škôl a ich zariadení na území kraja, s osobitným zreteľom na územie vzdialené od ťažísk osídlenia,
- 1.15.1.3 pri lokalizácii zariadení stredného školstva zohľadniť charakter demografickej, sociálnej a ekonomickej štruktúry územia a z nej vyplývajúce nároky na odbornú orientáciu absolventov stredných škôl,
- 1.15.1.6 vytvárať územno – technické predpoklady pre umiestňovanie zariadení k realizácii rekvalifikačných programov na zabezpečenie prepojenia medzi požiadavkami trhu a kvalifikačnou štruktúrou evidovaných nezamestnaných a rekvalifikačné programy na uľahčenie začlenenia do pracovného života absolventov škôl, mladistvých a dlhodobo nezamestnaných,
- 1.15.2 v oblasti zdravotníctva
- 1.15.2.1 vytvárať územno – technické predpoklady na rovnakú prístupnosť a primeranú efektívnu dostupnosť zariadeniami ambulantnej a ústavnej starostlivosti a jej zameranie na prevenciu, včasnú diagnostiku a liečbu závažných ochorení,
- 1.15.2.2 vytvárať územno – technické predpoklady na dobudovanie liečebných zariadení v kúpeľných miestach,
- 1.15.2.3 vytvárať územno – technické predpoklady na budovanie hospicov, zariadení paliatívnej starostlivosti a zariadení starostlivosti o dlhodobo chorých,
- 1.15.2.4 vytvárať podmienky na ochranu zdravia odstraňovaním rizikových faktorov v území,
- 1.15.2.5 vytvárať územno – technické podmienky k podpore malého a stredného podnikania v oblasti zdravotníctva a to najmä v oblastiach vzdialenejších od sídelných centier.
- 1.15.3 v oblasti sociálnych služieb,
- 1.15.3.1 vytvárať územno–technické podmienky k rozširovaniu siete zariadení sociálnej starostlivosti sociálnych služieb paralelne s narastaním podielu odkázaných na sociálnu pomoc a občanov s ťažkým zdravotným postihnutím,
- 1.15.3.2 v súvislosti s predpokladaným nárastom počtu obyvateľov v poproduktívnom veku vytvárať územno – technické predpoklady pre lokalizáciu ubytovacích zariadení pre občanov v dôchodkovom veku s preferovaním zariadení rodinného a penzijnového typu,
- 1.15.3.3 zriaďovať zariadenia sociálnych služieb a rozširovať ich sieť v závislosti od konkrétnych potrieb,
- 1.15.3.4 vytvárať územno-technické predpoklady na uskutočňovanie výstavby zariadení, umožňujúcich zamestnanie zdravotne postihnutých občanov,
- 1.15.3.5 vytvárať územnotechnické predpoklady na uskutočňovanie výstavby zariadení na vzdelávanie Rómov a rozvoj rómskej kultúry,
- 1.15.3.6 vytvárať územnotechnické podmienky bývania, občianskeho vybavenia a realizáciu technickej

- infraštrúry marginalizovaných skupín obyvateľstva,
- 1.15.3.7 vytváranými územnotechnickými podmienkami podporovať v rámci sústredeného osídlenia podnikateľské aktivity rómskeho etnika,
 - 1.16 v oblasti kultúry a umenia,
 - 1.16.1 rešpektovať typickú formu a štruktúru osídlenia charakterizujúcu jednotlivé etnokultúrne, hospodársko-sociálne a prírodno-klimatické oblasti a rešpektovať potenciál takých kultúrnohistorických a spoločenských hodnôt a javov, ktoré kontinuálne pôsobia v danom prostredí a predstavujú rozvojové impulzy kraja (etnokultúrne a spoločenské tradície, historické udalosti, osobnosti a artefakty na celom vymedzenom území),
 - 1.16.2 vytvárať územnotechnické podmienky pre podporu kultúrnych zariadení v regióne ako neoddeliteľnej súčasti existujúcej infraštruktúry kultúrnych služieb obyvateľstvu,
 - 1.16.3 vytvárať územnotechnické podmienky pre podporu zariadení zachovávajúcich a rozvíjajúcich tradičnú kultúru identickú pre subregióny,
 - 1.17 v oblasti prírodného a kultúrneho dedičstva
 - 1.17.1 rešpektovať kultúrnohistorické dedičstvo, predovšetkým vyhlásené kultúrne pamiatky, vyhlásené pamiatkové územia (pamiatkové rezervácie, pamiatkové zóny a ich ochranné pásma), pamätihodnosti a súbory navrhované na vyhlásenie v súlade so zákonom o ochrane pamiatok,
 - 1.17.2 uplatniť a rešpektovať typovú a funkčnú profiláciu sídel mestského a malomestského charakteru a rôzne formy vidieckeho osídlenia vrátane rurálnej štruktúry v rozptyle a rešpektovať kultúrno-historické urbanistické celky, a to aj v širšom rozsahu, ako požaduje ochrana pamiatok,
 - 1.17.3 zabezpečiť aktívnu ochranu technických pamiatok, vybraných typických remeselníckych a priemyselných objektov,
 - 1.17.4 vytvárať podmienky na ochranu a obnovu historických objektov vo voľnej krajine (hrady, zámky, zrúcaniny, areály kalvárií a pod.) ako historických dokumentov a výrazných kompozičných prvkov v krajinnom obraze,
 - 1.17.5 využívanie kultúrnych pamiatok a pamiatkových území prispôbiť ďalšie využívanie ochranným podmienkam pre jednotlivé skupiny pamiatok určených v návrhoch opatrení na ich zachovanie,
 - 1.17.6 rešpektovať dominantné znaky typu pôvodnej a kultúrnej krajiny, morfológie a klímy v oblasti stredného a horného Spiša, Šariša a horného Zemplína,
 - 1.17.7 osobitnú pozornosť venovať územiám zapísaným do zoznamu svetového kultúrneho dedičstva UNESCO (Spišský hrad a pamiatky jeho okolia, Historické jadro mesta Bardejov),
 - 1.17.8 stavebnotechnický predchádzať ohrozeniu, poškodeniu alebo zničeniu národných kultúrnych pamiatok a dbať na trvalé udržanie dobrého stavu, vrátane prostredia kultúrnej pamiatky a na taký spôsob využívania a prezentácie, ktorý zodpovedá jej pamiatkovej hodnote,
 - 1.17.9 venovať osobitnú pozornosť lokalitám známych, evidovaných aj predpokladaných archeologických nálezísk, pričom orgánom ochrany archeologických nálezísk je Pamiatkový úrad SR,
 - 1.17.10 zachovať typickú štruktúru krajiny na území národných parkov, chránených krajinných oblastí, v pripravovaných chránených krajinných oblastiach a pri novej výstavbe usmerňovať rozvoj sídelných štruktúr vo väzbe na zachovaný historický urbanizmus a s ohľadom na prostredie jednotlivých národných kultúrnych pamiatok. Pri rekonštrukciách rešpektovať tradičnú architektúru a z hľadiska krajiny tvorby limitovať štruktúru zástavby a výškové zónovanie hmôt.
- 2 V oblasti rozvoja rekreácie a turistiky,
- 2.1 považovať za hlavné rekreačné krajinné celky / RKC /: Bachureň, Belianske Tatry, Branisko, Busov, Čergov, Domašu, Dukla, Kozie chrbty, Levočské vrchy, Ľubické predhorie, Ľubovniansku vrchovinu, Nízke Beskydy, Pieniny, Slánske vrchy, Spišskú Maguru, Východné Karpaty a Vysoké Tatry,
 - 2.2 považovať za priestory spoločného záujmu pri zabezpečovaní ich rozvoja rekreačné priestory v prihraničnej oblasti s Poľskou republikou a Ukrajinou,
 - 2.3 v obciach nachádzajúcich sa na území Tatranského národného parku, Národného parku Nízke Tatry, Národného parku Poloniny, Národného parku Slovenský raj a Pieninského národného parku sa môžu umiestňovať stavby:
 - 2.3.1 len v hraniciach zastavaného územia vymedzeného v zmysle schváleného územného plánu obce,
 - 2.3.2 do doby schválenia ÚPN obce sa môžu umiestňovať stavby len v hraniciach zastavaného územia ktoré boli premietnuté do odtlačkov katastrálnych máp,
 - 2.4 vytvárať podmienky pre vznik nových komplexných stredísk CR s fakultatívnym využitím potenciálu

- atraktívnych priestorov, pri rešpektovaní záujmov ochrany prírody a krajiny,
- 2.5 zvyšovať kvalitu existujúcich stredísk cestovného ruchu na území Tatranského národného parku, Národného parku Nízkyh Tatier, Národného parku Poloniny, Národného parku Slovenský raj, Pieninského národného parku a ich ochranných pásiem a na území chránených krajinných oblastí Vihorlat a Východné Karpaty:
 - 2.5.1 zariadenia a služby prioritne umiestňovať v zastavaných územiach existujúcich stredísk cestovného ruchu. Do voľnej krajiny umiestňovať len vybavenosť, ktorá sa bezprostredne viaže na uskutočňovanie rekreačných činností závislých od prírodných daností,
 - 2.5.2 návštevnosť, kapacity vybavenosti a využitie voľnej krajiny v ich okolí zosúlaďovať s požiadavkami ochrany prírody,
 - 2.6 podporovať a prednostne rozvíjať tie druhy a formy turizmu, ktoré majú pre rozvoj v danom území najlepšie predpoklady a ktoré sú zároveň predmetom medzinárodného významu (letný a zimný horský turizmus, kultúrno – poznávací turizmus, kúpeľný turizmus, kúpeľný liečebno-rekondičný turizmus, ekoturizmu a agroturizmu),
 - 2.8 uprednostňovať budovanie infraštruktúry v sídlach bez ekonomického zázemia určených na rozvoj turistiky a rekreácie,
 - 2.10 usmerňovať rozvoj funkčno-priestorového subsystému rekreácie a turizmu v súlade s Koncepciou územného rozvoja Slovenska 2001, Regionalizáciou cestovného ruchu Slovenskej republiky a Programom hospodárskeho a sociálneho rozvoja Prešovského samosprávneho kraja,
 - 2.11 vytvárať podmienky na rozvoj krátkodobej rekreácie obyvateľov miest a väčších obcí budovaním rekreačných zón sídel a zamerať sa na podporu budovania vybavenosti pre prímestskú rekreáciu v ich záujmových územiach,
 - 2.12 vytvárať územnotechnické podmienky funkčného využitia kultúrnych pamiatok pre potreby rozvoja cestovného ruchu,
 - 2.13 vytvoriť podmienky pre zapojenie významných prvkov kultúrneho a historického dedičstva najmä (UNESCO – Spišský hrad a okolie, drevené kostolíky, historické mestá Kežmarok, Stará Ľubovňa, Levoča, Prešov a Bardejov) do kultúrno – poznávacieho turizmu,
 - 2.14 po zrušení VO Javorina k 31.12.2006 počítať s priestorom pre funkčné využitie územia s prevládajúcou funkciou cestovného ruchu a turizmu, pri zohľadnení pôvodných funkcií územia so zvláštnym zreteľom na zachovanie prírodných hodnôt územia (najmä navrhovaných maloplošných chránených území a biotopov európskeho a národného významu), pri rešpektovaní navrhovaných ochranných pásiem veľkokapacitných vodných zdrojov Tichý Potok a Jakubany,
 - 2.15 vytvárať podmienky pre obnovu a realizáciu nových viacúčelových vodných nádrží /sústav / s prevládajúcou rekreačnou funkciou a príslušnou športovorekreačnou vybavenosťou (vodné sústavy: Brezina, Uzovský Šalgov..., nádrž Fričovce ...),
 - 2.16 v záujme zlepšovania dostupnosti centier, vytvárať územnotechnické podmienky pre realizáciu turistických ciest,
 - 2.16.1 na úrovni medzinárodných súvislostí ,
 - 2.16.1.2 cestné prepojenie západo–východné z južnej časti Slovenska, zachytávajúce diagonálne prepojenie naprieč Európou (od juhozápadnej Európy po severovýchodnú Európu) :
 - hranica Žilinského kraja – Prešov – hranica Košického kraja,
 - 2.16.1.4 medzinárodné cyklomagistrály a pešie turistické magistrály prepájajúce významné turistické centrá v Európe prechádzajúce Prešovským samosprávnym krajom,
 - 2.16.2 na nadregionálnej úrovni,
 - 2.16.2.1 cestné koridory:
 - „Pobaltský koridor“, hranica PR – Palota – Medzilaborce – Humenné – hranica Košického kraja,
 - Prešov – Vranov nad Topľou – Strážske – Humenné – Medzilaborce – hranice PR,
 - Poprad – Levoča – Prešov – Vranov nad Topľou – Humenné - Snina – Ubľa – hranica s Ukrajinou,
 - 2.16.2.2 nadregionálne cyklomagistrály a pešie turistické magistrály prepájajúce Prešovský región s významnými turistickými centrami na Slovensku,
 - 2.16.3 na regionálnej úrovni,
 - 2.16.3.2 železničné trate:
 - Humenné – Stakčín,
 - 2.16.3.3 regionálne cyklotrasy a pešie turistické chodníky prepájajúce významné turistické centrá regiónu:
 - d) 016 Východokarpatská cyklomagistrála

3 V oblasti kúpeľníctva

- 3.1 dobudovať a modernizovať kúpele medzinárodného a celoštátneho významu - Bardejovské kúpele, mesto Vysoké Tatry a Vyšné Ružbachy,
- 3.2 vytvárať podmienky pre využívanie zariadení kúpeľnej starostlivosti aj pre voľný cestovný ruch.
- 3.3 striktné zachovať súčasnú funkciu jestvujúcich zariadení v zdravotníckych zariadeniach kúpeľnej starostlivosti a v odborných liečebných ústavoch s možnosťou zvýšenia lôžkových kapacít,
- 3.4 vytvárať podmienky pre oživenie pôvodných – bývalých kúpeľov a areálov / Cigelfka, Šarišský Štiavnik..../,

4 Ekostabilizačné opatrenia,

- 4.1 postupne zabezpečovať ochranu najcennejších častí prírodného potenciálu formou vyhlásenia za osobitne chránené územia ochrany prírody a krajiny v regióne,
- 4.2 postupne odstraňovať environmentálne zaťaženia najmä regiónov,
 - 4.2.1 Strážske – Humenné, Vranov nad Topľou,
 - 4.2.4 ťažby nerastných surovín v blízkosti chránených území,
- 4.3 zabezpečiť funkčnosť prvkov územného systému ekologickej stability, pri ďalšom využití a usporiadaní územia,
 - 4.3.1 technologickými opatreniami v priemyselných podnikoch,
 - 4.3.3 znižovať emisie do ovzdušia a tým zvyšovať jeho kvalitu,
 - 4.3.4 znižovať energetickú náročnosť výroby a zlepšovať rekuperáciu odpadového tepla,
 - 4.3.5 znižovať produkciu odpadov a zabezpečiť postupnú sanáciu a rekultiváciu priestorov bývalých a sprasných skládok odpadov a odkalísk priemyselných odpadov,
- 4.4 pri spracovávaní lesných hospodárskych plánov v oblastiach navrhovaných ako osobitne chránené územia ochrany prírody a krajiny menšieho plošného rozsahu rešpektovať také formy obhospodarovania lesa, ktoré zabezpečia funkčnosť zachovania a skvalitnenia hodnotných ekosystémov,
- 4.5 pozemkovými úpravami, usporiadaním pozemkového vlastníctva a užívacích pomerov v poľnohospodárskom a lesnom extraviláne podporovať výsadbu plošnej a líniovej zelene, prirodzený spôsob obnovy a revitalizáciu krajiny v prvkoch územného systému ekologickej stability, s maximálnym využitím pôvodných (domácich) druhov rastlín,
- 4.6 podporovať v podhorských oblastiach zmenu spôsobu využívania poľnohospodárskeho pôdneho fondu ohrozeného vodnou eróziou,
- 4.7 výstavbu líniových stavieb dopravy a trás technickej infraštruktúry realizovať ekologickým prepájaním nadregionálnych a regionálnych biokoridorov a biocentier,
- 4.8 postupne utlmiť a ukončiť povrchovú ťažbu nerastných surovín v osobitne chránených územiach ochrany prírody a krajiny a v územiach navrhovaných do území sústavy NATURA 2000 a revitalizovať dobývacie priestory. Plány otvárky a dobývania v jestvujúcich kameňolomoch schvaľovať len s vypracovanou projektovou dokumentáciou revitalizácie a krajinného zakomponovania dotknutého územia po ukončení jeho exploatácie,
- 4.9 v oblasti ochrany prírody a krajiny,
 - 4.9.1 zabezpečiť právnu ochranu pre navrhované osobitne chránené územia a územia sústavy NATURA 2000 (t.j. chránené vtáčie územia a územia európskeho významu),
 - 4.9.2 pri hospodárskom využívaní chránených území uplatňovať diferencovaný spôsob hospodárenia a uprednostňovať biologické a integrované metódy ochrany územia, najmä zohľadňovať samo reprodukčnú schopnosť revitalizácie prírodných zdrojov,
 - 4.9.3 rešpektovať prioritnú ekologickú a environmentálnu funkciu lesov s nulovým drevoprodukčným významom nachádzajúcich sa vo vyhlásených a navrhovaných osobitne chránených územiach s piatym stupňom ochrany,
 - 4.9.4 vo všetkých vyhlásených a navrhovaných osobitne chránených územiach s tretím a štvrtým stupňom ochrany prírody a krajiny a v územiach vymedzených biocentier, ktoré sú v kategóriách ochranné lesy, lesy osobitného určenia mimo časti lesov pod vplyvom imisií zaradených do pásiem ohrozenia rešpektovať ako jednu z hlavných funkcií ekologickú funkciu lesov s minimálnym drevoprodukčným významom,
 - 4.9.5 rešpektovať hlavnú environmentálnu funkciu lesov so značným drevoprodukčným významom, ktoré sú súčasťou vyhlásených a navrhovaných chránených území s druhým stupňom ochrany,
 - 4.9.6 rešpektovať v rámci ekologickej siete Slovenskej republiky začlenenie území,

- 4.9.6.1 medzi ťažiskové územia európskeho významu – územie NP Slovenský raj, územie CHKO Vihorlat, územie Kráľovohoľských Nízkych Tatier, územie Tatranského národného parku zahŕňajúce Západné Tatry, Vysoké Tatry, Belianske Tatry, územie NP Pieniny, územie NP Poloniny,
- 4.9.6.2 medzi ťažiskové územia národného významu - územie Branisko - Sľubica, územie Branisko – Smrekovica, územie Kozích chrbtov, územie zahŕňujúce Spišské travertíny, časť územia Levočských vrchov - Ihlu, časť územia Levočských vrchov - Tichý potok, časť územia Čergova - Minčol, časť územia Čergova - Lysá, územie Busova - Cigelka, časť územia CHKO Východné Karpaty v oblasti Palota - Dukla, časť územia Vihorlatu - Humenský Sokol,
- 4.9.7 pri hospodárskom využívaní území začlenených medzi prvky územného systému ekologickej stability uplatňovať podmienky stanovené pre
 - 4.9.7.1 hospodárenie v lesoch na území vyhlásených a navrhovaných za osobitne chránené zabezpečiť hospodárenie v lesoch podľa platných predpisov pre lesné ekosystémy v kategóriách ochranné lesy a lesy osobitného určenia,
 - 4.9.7.2 ochranu poľnohospodárskych pôdy pre poľnohospodárske ekosystémy v kategóriách podporujúcich a zabezpečujúcich ekologickú stabilitu územia (trvalé trávne porasty),
 - 4.9.7.3 prispôbovať trasovanie dopravnej a technickej infraštruktúry prvkom ekologickej siete tak, aby bola maximálne zabezpečená ich funkčnosť a homogénnosť,
 - 4.9.7.4 eliminovať systémovými opatreniami stresové faktory pôsobiace na prvky územného systému ekologickej stability (pôsobenie priemyselných a dopravných emisií, znečisťovanie vodných tokov a pod.),
- 4.9.8 chrániť mokrade spĺňajúce kritériá Ramsarskej konvencie pre zapísanie do Zoznamu mokradí medzinárodného významu (t.j. medzinárodne významné mokrade), chrániť aj mokrade regionálneho a lokálneho významu a podporovať obnovu zaniknutých a vytváranie nových mokradí.

5 V oblasti dopravy

- 5.1 v oblasti nadradeného dopravného vybavenia,
 - 5.1.1 stabilizovať základné zónovanie Slovenskej republiky v priestoroch,
 - 5.1.1.1 východné Slovensko a dopravno-gravitačné centrum Košice/Prešov,
 - 5.1.1.2 rešpektovať prioritné postavenie intermodálnej infraštruktúry a sietí TINA,
 - 5.1.2 rešpektovať dopravné siete a zariadenia alokované v trasách multimodálnych koridorov (hlavná sieť TINA),
 - 5.1.2.1 multimodálny koridor č. V.a. Bratislava – Žilina – Prešov/Košice – Záhor/Čierna nad Tisou – Ukrajina lokalizovaný pre cestné komunikácie a pre trate železničnej a kombinovanej dopravy,
 - 5.1.2.1.1 koridor a priestory mimoúrovňových krížení a križovatiek, diaľničných privádzačov a komunikačných pripojení pre trasu diaľnice D1 na území kraja,
 - 5.1.3 multimodálny „Pobaltský koridor“ vedený v línii hranica PR (Lublin – Rzesow) – Prešov – hranica Košického kraja / Košice – Maďarská republika (Miškovec – Debrecin) lokalizovaný pre cestné komunikácie a pre trate železničnej a kombinovanej dopravy /,
 - 5.1.5 rešpektovať dopravné siete zaradené podľa európskych dohôd (AGR),
 - 5.1.6 rešpektovať hlavné dopravné siete v rámci medzinárodnej turistickej dopravy – cestné komunikácie,
 - 5.1.7 rešpektovať dopravné siete v rámci celoštátnej úrovne – cestné komunikácie,
 - 5.1.7.5 Humenné – Snina – Ubľa – hranica s Ukrajinou,
 - 5.1.8 rešpektovať dopravné siete nadregionálnej úrovne – železničné trate,
 - 5.1.9 rešpektovať dopravné siete nadregionálnej úrovne – cestné komunikácie,
 - 5.1.10 rešpektovať dopravné siete nadregionálnej úrovne – potenciálne letiská pre medzinárodnú dopravu,
 - 5.1.10.1 Prešov, Kamenica nad Cirochou,
 - 5.1.11 podporovať doplnkové postavenie dopravnej infraštruktúry vedľajšieho medzinárodného, celoštátneho a nadregionálneho významu, ktorá spolu s intermodálnou infraštruktúrou a sieťami TINA vytvára nadradenú dopravnú sústavu,
- 5.2 chrániť v rámci nadradenej cestnej siete regionálneho dopravného vybavenia:
 - 5.2.3 cestný ťah ciest I/18 a I/74 Prešov - Ubľa - štátna hranica s Ukrajinou a jej koridor pre uvažovanú rýchlostnú cestu,
- 5.3 chrániť koridory ciest I., II. a vybraných úsekov III. triedy, ich preložiek a úprav vrátane prejazdnych úsekov dotknutými sídlami na:
 - 5.3.1.5 v úseku Lipníky - Vranov nad Topľou - Strážske - Humenné s územnou rezervou na súbežnú trasu

- uvažovaného cestného ťahu Prešov - Ubl'a v úseku Lipníky - Vranov nad Topľou a v náväznosti na úsek Vranov nad Topľou - Tovarné - Závadka - Humenné v koridore cesty II/538,
- 5.3.2 ceste I/74 v úseku Humenné - Snina - Ubl'a s územnou rezervou na uvažovaný cestný ťah Prešov – Ubl'a s obchvatmi sídiel Humenné, Hažín, Kamenica nad Cirochou, Dlhé nad Cirochou, Belá nad Cirochou, Snina, Stakčín, Kolonica, Lodomírov a Ubl'a,
- 5.3.8 ceste II./545,
- 5.3.27 ceste II/558 v úseku Humenné - Tovarné - Vranov nad Topľou s územnou rezervou na uvažovaný cestný ťah Prešov – Ubl'a,
- 5.3.28 ceste II/566 v prepojení Ulič (hraničný priechod do Ukrajinskej republiky) - Brezovec - Ubl'a - Ruský Hrabovec,
- 5.3.30 ceste II/558 Jalová - Príslop vylúčiť z verejnej premávky v súlade s požiadavkami prvého pásma hygienickej ochrany vodnej nádrže Starina po vybudovaní náhradného prepojenia Ulič – Brezovec – Ubl'a,
- 5.3.38 cestu III. triedy Ulič – Nová Sedlica, rekonštrukcia na kategóriu C 7,5/60,
- 5.3.43 ostatných cestách III. triedy z dôvodu ich rekonštrukcie,
- 5.3.44 v oblasti ostatných verejných dopravných zariadení,
- 5.3.44.1 chrániť existujúce verejné dopravné zariadenia,
- 5.3.44.2 vytvárať a chrániť priestory pre zariadenia verejnej hromadnej dopravy,
- 5.3.44.3 podporovať vznik mototuristických obslužných centier pozdĺž tranzitných a turistických trás,
- 5.4 chrániť priestory na rozvoj existujúcich a výstavbu nových hraničných priechodov, a to:
- 5.4.1 medzinárodné hraničné priechody
- n) Ubl'a - Malyj Bereznyj, cestný, na ceste I/74,
- 5.4.2 hraničné priechody pre malý pohraničný styk,
- g) Ulič – Zabrid', peší,bicykle,
- 5.6 zabezpečiť územnú rezervu na modernizáciu železničných tratí:
- 5.6.6 pre trate nadregionálneho významu s výhľadovou elektrifikáciou:
- 5.6.7 trate miestne, regionálne a nekonvenčné v súčasnom rozsahu:
- 5.6.7.1 Humenné - Snina - Stakčín,
- 5.7 chrániť priestory na dobudovanie letísk
- 5.7.3 potencionálne letiská pre medzinárodnú dopravu , Prešov a Kamenica nad Cirochou.

6 V oblasti vodného hospodárstva,

- 6.1 v záujme zabezpečenia zdrojov pitnej vody,
- 6.1.1 využívať existujúce a zdokumentované zdroje pitnej vody s cieľom zvyšovať podiel zásobovaných obyvateľov pitnou vodou z verejných vodovodov,
- 6.1.3 zvyšovať podiel využívania úžitkovej vody pri celkovej spotrebe vody v priemysle, poľnohospodárstve, vybavenosti a pri spotrebe na bývanie,
- 6.1.4 zavádzať opatrenia na znižovanie strát vody,
- 6.1.5 od plošne veľkých stavebných objektov a spevnených plôch riešiť samostatné odvedenie dažďových vôd a nezaťažovať tak čistiare odpadových vôd,
- 6.1.6 podporovať výstavbu vodovodov v oblastiach s environmentálnymi záťažami ohrozujúcimi zdravie obyvateľstva,
- 6.2 chrániť priestory na líniové stavby,
- 6.2.1 vo Východoslovenskej vodárenskej sústave: (zdroj vody VN Starina),
- 6.2.1.7 zdvojenie prívodu do Humenného z úpravne vody Stakčín, s pokračovaním do Vranova n/Topľou,
- 6.2.1.8 prívod z úpravne vody Stakčín prívod do Ublianskej doliny v trase Kolonica – Lodomírov – Ubl'a, s odbočkou do Kalnej Roztoky a Klenovej,
- 6.2.1.9 prívod z úpravne vody Stakčín prívod do Stakčinskej Roztoky,
- a) prívod do Bardejova v trase Lukov – Malcov – Gerlachov – Tarnov – Rokytov – Mokroluh – Bardejov s pripojením podzemných zdrojov v Lenártove v trase Lenártov – Malcov,
- b) odbočky do Hrabského, Snakova a Kurova a v trase Kružľov – Krivé - Richvald,
- 6.2.3.15 skupinový vodovod v Zbojskej doline – od odberov vody zo Zbojského potoka pri Novej Sedlici a z Bystrianskeho potoka pri Zboji prívod Nová Sedlica – Zboj – Uličské Krivé – Ulič,
- 6.2.3.24 skupinový vodovod Ulič-Topoľa-Príslop-Ruský Potok,
- 6.2.3.27 zabezpečiť hydrogeologické prieskumy pre zistenie zdrojov podzemnej vody využívanej na pitné účely

- na celom území,
- 6.2.3.28 zriadiť nové vodné zdroje pre obce odľahlé od hlavných trás vodárenských sústav (vodovodných rozvodných potrubí),
- 6.3 rezervovať plochy a chrániť koridory (kanalizácie)
- 6.3.1 pre stavby kanalizácií, skupinových kanalizácií a čistiarní odpadových vôd. Prednostne realizovať kanalizačné siete v sídlach ležiacich v pásmach ochrany využívaných zdrojov pitnej vody, v ochranných pásmach minerálnych a liečivých vôd. Výstavbu kanalizačných sietí ako verejnoprospešných stavieb konkretizovať v územnom pláne obce,
- 6.3.2 zabezpečiť kvalitu vypúšťania vyčistených odpadových vôd v zmysle požiadaviek stanovených s vyhláškou č.491/2002 Z.z.,
- 6.3.3 zabezpečiť postupné znižovanie zaostávania rozvoja verejných kanalizácií za rozvojom verejných vodovodov,
- 6.3.4 v rozhodovacom procese posudzovať investičnú a ekonomickú náročnosť navrhovaných kanalizačných sústav a čistiarní odpadových vôd z dôvodu optimalizácie prevádzkových nákladov pre pripojených užívateľov,
- 6.4 rezervovať priestory na výhľadové vybudovanie kanalizačných systémov, (kanalizácia + ČOV),
- 6.4.1 realizovať výstavbu kanalizácií a ČOV obcí,
- 6.4.3 v samostatne stojacich rómskych osadách nenaväzujúcich na zastavané územia jestvujúcich obcí,
- 6.4.4 realizovať nové, respektíve intenzifikovať a modernizovať zariadenia na čistenie odpadových vôd pre technologické prevádzky priemyslu a poľnohospodárstva,
- 6.5 vodné toky, meliorácie, nádrže
- 6.5.1 na tokoch, kde nie sú usporiadané odtokové pomery, komplexne revitalizovať vodné toky s protipovodňovými opatreniami, so zohľadnením ekologických záujmov a dôrazom na ochranu intravilánov obcí pred povodňami,
- 6.5.2 na upravených úsekoch tokov vykonávať údržbu s cieľom udržiavať vybudované kapacity,
- 6.5.3 s cieľom zlepšiť kvalitu povrchových vôd a chrániť podzemné vody realizovať výstavbu čistiarní odpadových vôd,
- 6.5.4 zlepšovať vodohospodárske pomery na malých vodných tokoch v povodí zásahmi smerujúcimi k stabilizácii vodohospodárskych pomerov za extrémnych situácií počas povodní aj v období sucha, pri úpravách tokov využívať vhodné plochy na výstavbu poldrov s cieľom zachytávať povodňové prietoky,
- 6.5.5 zabezpečiť likvidáciu povodňových škôd z predchádzajúcich rokov a budovať primerané protipovodňové opatrenia s dôrazom na ochranu zastavaného územia miest a obcí a ochranu pred veľkými prietokmi (úpravy tokov, ochranné hrádze a poldre /,
- 6.5.6 venovať pozornosť úsekom bystrinných tokov v horských a podhorských oblastiach, na ktorých treba budovať prehrádzky s cieľom znížiť eróziu a zanášanie tokov pri povodňových stavoch bez narušenia biotopu,
- 6.5.7 vykonať protierózne opatrenia na príľahlej poľnohospodárskej pôde,
- 6.5.8 v rámci revitalizácie tokov zachovať priaznivé životné podmienky pre ryby, zoobentos a fytoobentos,
- 6.5.9 vykonávať údržbu na existujúcich melioračných kanáloch s cieľom zabezpečiť funkciu detailného odvodnenia,
- 6.5.10 rekonštruovať nefunkčné závlahové čerpace stanice a rozvody závlahovej vody,
- 6.5.11 maloplošnými a veľkoplošnými závlahovými stavbami zvýšiť podiel zavlažovaných pozemkov,
- 6.5.14 vytvárať priestory v území pre výstavbu rybníkov a účelových vodných nádrží,
- 6.5.15 podporovať rekonštrukcie obnoviteľných energetických zdrojov, resp. výstavbu malých vodných elektrární,
- 6.5.19 vo vhodných lokalitách zriaďovať menšie viacúčelové vodné nádrže a prehrádzky a podporovať obnovenie zaniknutých vodných plôch,
- 7 V oblasti zásobovania plynom a energiou, telekomunikácie
- 7.1 za účelom rozvoja plošnej plynofikácie rezervovať koridory pre významné distribučné a prepojovacie VTL a STL plynovody,
- 7.1.1 za účelom zlepšenia a rozšírenia plynofikácie obcí Prešovského kraja vybudovať do roku 2015 tieto vysokotlaké plynovody:
VTL D 110 Nagov – Výrava prepojiť s VTL Snina – Pčoliné,
VTL D 110 Stakčín – Ladomírova,
- 7.1.2 za účelom rozvoja plošnej plynofikácie vybudovať významné stredotlaké rozvody plynu /STL/ :

- Ladomírova – Ubľa – Ulič,
- 7.2 v oblasti zabezpečovania zdrojov elektrickej energie
 - 7.2.4 rezervovať koridor pre druhý poťah 110 kV vedenia z ES Vranov – Snina – Humenné,
 - 7.2.5 rezervovať koridor pre novo plánované 110 kV vedenie z hranice Košického kraja (ES Sobrance) – Snina,
 - 7.3 v oblasti využívania obnoviteľných energetických zdrojov,
 - 7.3.1 podporovať výstavbu zdrojov energie využívajúcich obnoviteľné zdroje,
 - 7.3.2 realizovať ďalší prieskum a overenie zdrojov geotermálnych vôd pre využitie v rozvoji turizmu, pre poľnohospodárstvo a vykurovanie najmä v perspektívnych oblastiach alebo štruktúrach geotermálnych vôd č. 24 Levočská panva (SV časť), č. 11 Košická kotlina a č. 25 Humenský chrbát a č. 26 Prešovská kotlina – dubnická depresia,
 - 7.3.3 spracovať Štúdiu využiteľnosti evidovaných a potenciálnych zdrojov geotermálnych vôd na území Prešovského kraja, s návrhom priestorov a ich zamerania, ako územnej rezervy, pre realizáciu investičných zámerov,
 - 7.4 v oblasti telekomunikácií a informačnej infraštruktúry
 - 7.4.1 vytvárať podmienky na rozvoj globálnej informačnej spoločnosti na území Prešovského kraja skvalitňovaním infraštruktúry informačných systémov.

8 V oblasti hospodárstva

- 8.1. v oblasti hospodárstva a regionálneho rozvoja
- 8.1.1 koordinovať proces programovania a implementácie Národného plánu regionálneho rozvoja Slovenskej republiky a Koncepcie územného rozvoja Slovenska 2001 s cieľom vytvoriť podmienky pre trvalo udržateľný rozvoj regiónov,
- 8.1.2 rozvíjať decentralizovanú štruktúru ekonomiky prostredníctvom vytvorenej polycentrickej sústavy mestského osídlenia, a tým zabezpečovať aj vyváženú sociálno-ekonomickú úroveň subregiónov,
- 8.1.3 diverzifikovať odvetvovú ekonomickú základňu obcí a miest, podporovať v záujme trvalej udržateľnosti malé a stredné podnikanie,
- 8.1.4 zabezpečovať rozvoj a skvalitnenie infraštruktúry komunikačných systémov,
- 8.1.5 vytvárať územnotechnické podmienky na rovnomerné rozmiestnenie obyvateľstva s vyššou kvalifikáciou,
- 8.2 v oblasti priemyslu a stavebníctva
- 8.2.1 pri rozvoji priemyslu a stavebníctva vychádzať z ekonomickej, sociálnej a environmentálnej únosnosti územia v súčinnosti s hodnotami a limitami kultúrno-historického potenciálu územia, historického stavebného fondu so zohľadňovaním špecifik jednotlivých subregiónov a využívať pritom predovšetkým miestne suroviny,
- 8.2.3 chrániť územia pre zriaďovanie priemyselných parkov v potenciálne vhodných lokalitách podľa územnotechnických a územnoplánovacích podkladov do potvrdenia ich opodstatnenosti v ÚPD,
- 8.2.4 podporovať v územnom rozvoji regiónu rekonštrukciu a sanáciu existujúcich priemyselných areálov a areálov bývalých hospodárskych dvorov pre účely priemyselných parkov na základe zhodnotenia ich externých a interných lokalizačných faktorov,
- 8.2.5 chrániť priestory ložísk vyhradených nerastov, určené dobývacie priestory a evidované chránené ložiskové územia,
- 8.2.6 podporovať rozvoj tradičnej remeselnej výroby, doplnkové výroby a nevýrobné činnosti podporujúce rozvoj vidieka,
- 8.3 v oblasti poľnohospodárstva a lesného hospodárstva
- 8.3.1 podporovať diverzifikáciu poľnohospodárskej produkcie a formy obhospodarovania pôdy na základe rôznorodosti produkčného potenciálu územia a klimatických podmienok,
- 8.3.2 podporovať alternatívne poľnohospodárstvo v chránených územiach, v pásmach hygienickej ochrany a v územiach začlenených do územného systému ekologickej stability,
- 8.3.3 zabezpečiť protieróziu ochranu poľnohospodárskej pôdy s využitím vegetácie v rámci riešenia projektov pozemkových úprav a agrotechnickými opatreniami zameranými na optimalizáciu štruktúry pestovaných plodín v nadväznosti na prvky územného systému ekologickej stability,
- 8.3.4 rekonštruovať a intenzifikovať existujúce závlahové systémy a stavby, čerpacie stanice a rozvodné siete, podporovať extenzívne leso-pasienkárске využívanie podhorských častí s cieľom zachovať krajinárske a ekologicky hodnotné územia s rozptýlenou vegetáciou,

- 8.3.5 neproduktívne a nevyužiteľné poľnohospodárske pozemky zalesňovať a pri zalesňovaní využívať pôvodné (domáce) druhy drevín,
- 8.3.6 podporovať extenzívne leso-pasienkárske využívanie podhorských častí s cieľom zachovať krajinárske a ekologicky hodnotné územia s rozptýlenou vegetáciou,
- 8.3.7 podporovať doplnkové formy podnikania na báze tradičných remesiel ako využitie surovín z produkcie poľnohospodárskej a lesnej výroby vo vidieckych sídlach s voľnou pracovnou silou, s cieľom znížiť hospodársku depresiu najmä v oblastiach s vyšším stupňom ochrany prírody,
- 8.4 v oblasti odpadového hospodárstva
- 8.4.1 nakladanie s odpadmi na území kraja riešiť v súlade so schváleným aktualizovaným Programom odpadového hospodárstva SR, Prešovského kraja a jeho okresov,
- 8.4.2 uprednostňovať v odpadovom hospodárstve minimalizáciu odpadov, separovaný zber a zhodnocovanie odpadov s využitím ekonomických nástrojov a legislatívnych opatrení,
- 8.4.3 riešiť s výhľadom do budúcnosti zneškodňovanie odpadov v kraji na skládkach vyhovujúcich technickým podmienkam, s orientáciou na existujúce a plánované regionálne skládky,
- 8.4.4 vybudovať zberné strediská pre nebezpečné odpady a problémové látky vrátane ich kontajnerizácie,
- 8.4.5 zabezpečiť zneškodňovanie nebezpečných odpadov z priemyslu a zdravotníctva na vyhovujúcich zariadeniach, spĺňajúcich určené emisné limity a zabezpečiť lokalitu na výstavbu nadregionálnej spaľovne na nebezpečný odpad,
- 8.4.6 zabezpečiť postupnú sanáciu, resp. rekultiváciu uzatvorených skládok odpadu a starých environmentálnych záťaží,
- 8.4.7 sanovať prednostne skládky lokalizované v územiach prvkov regionálneho územného systému ekologickej stability a v územiach, kde bezprostredne ohrozujú životné prostredie a podzemné vody,
- 8.4.8 zabezpečiť na území kraja plochy pre havarijnú skládku na zneškodnenie biologického a iného odpadu pri výskyte živelných pohrôm, havárií, epidémií a pod.

II. Verejnoprospešné stavby

Verejnoprospešné stavby spojené s realizáciou uvedených záväzných regulatívov sú tieto:

1 V oblasti dopravy

- 1.1 diaľnica D1 a mimoúrovňové križovanie ciest na území kraja, diaľničné privádzače,
- 1.2 stavby nadradenej cestnej siete pre
- 1.2.2 medzinárodný cestný ťah - rýchlostná cesta R4 : - v trase Vyšný Komárnik – Stročín – Gíraltovec – Lipníky – Prešov (severný obchvat) križovatka D1 Prešov západ ako súčasť preložky I/18 a cestného ťahu Prešov – Ubl'a,
- 1.2.3 cestný ťah ciest I/18 a I/74 Prešov - Ubl'a - štátna hranica s Ukrajinou,
- 1.2.5 cesta 1/74 v úseku Humenné - Snina - Ubl'a - štátna hranica s Ukrajinou s územnou rezervou na rýchlostnú cestu Prešov - Ubl'a s obchvatmi sídiel Humenné, Hažín, Kamenica nad Cirochou, Dlhé nad Cirochou, Belá nad Cirochou, Snina, Stakčín, Kolonica, Ladomírov, Ubl'a,
- 1.2.32 cesta II/566 v prepojení Ulič – Brezovec – Ubl'a, nová cesta kategórie C 7,5/50,
- 1.2.46 cesta III. triedy Ulič – Nová Sedlica, rekonštrukcia na kategóriu C 7,5/60,
- 1.3 stavby pre rozvoj existujúcich a nových hraničných priechodov,
- 1.3.1 medzinárodné priechody:
 - Ubl'a - Malyj Bereznyj, cestný, na ceste I/74,
- 1.3.2 priechody pre malý pohraničný styk:
 - Ulič – Zabrid', peší, bicykle
- 1.4 stavby pre zariadenia kombinovanej dopravy
- 1.5 stavby pre leteckú dopravu:
- 1.5.3 dostavba a vybavenie potencionálneho letiska pre medzinárodnú dopravu v Kamenici nad Cirochou,
- 2 V oblasti vodného hospodárstva
- 2.2.1 stavby pre úpravu a revitalizáciu vodných tokov, meliorácií a nádrží
- 2.2.1.1 stavby protipovodňových ochranných hrádzí a úpravy profilu koryta,
- 2.2.1.2 poldre, zdrže, prehrádzky a malé viacúčelové vodné nádrže pre stabilizáciu prietoku,
- 2.2.1.5 stavby závlah a zariadení pre závlahy,
- 2.3.4 z prívodu vodárenskej nádrže Starina – Prešov odbočky do Fintíc, Teriakoviec, Vyšnej Šebastovej, Nemcoviec, Fulianky, Tulčika, s pokračovaním do obce Záhradné a Terňa, s odbočkou do Demjaty,
- 2.3.5 z prívodu vodárenskej nádrže Starina – Prešov - Košice odbočky do Petrovan, Kendíc, Drienova,

- Ličartoviec, Šarišských Bohdanoviec, Dulovej Vsi dostavba vodovodu v Záborskom,
- 2.3.7 zdvojenie prívodu z úpravne vody Stakčín do Humenného, s pokračovaním do Vranova n/Topľou,
- 2.3.8 z úpravne vody Stakčín prívod do Ublianskej doliny v trase Kolonica – Ladomírov – Ubl'a, s odbočkou do Kalnej Roztoky a Klenovej,
- 2.3.9 z úpravne vody Stakčín prívod do Stakčinskej Roztoky,
- 2.4 pre skupinovú vodovodu
- 2.4.15 skupinový vodovod v Zbojskej doline od odberov vody zo Zbojského potoka pri Novej Sedlici a z Bystrianskeho potoka pri Zboji prívod Nová Sedlica – Zboj – Uličské Krivé – Ulič,
- 2.4.17 nový skupinový vodovod predĺžením existujúceho vodovodu Medvedie do Šarbova a Korejoviec,
- 2.4.23 skupinový vodovod Ulič-Topoľa-Príslop-Ruský Potok,
- 2.4.40 samostatné a skupinovú vodovodu v ostatných obciach Prešovského kraja napojené na verejné zdroje,
- 2.4.41 samostatné a skupinovú vodovodu v ostatných obciach s využitím lokálnych zdrojov,
- 2.4.42 stavby na ochranu a revitalizáciu zdrojov minerálnych liečivých vôd a minerálnych stolových vôd ako aj ich ochranné pásma,
- 2.5 stavby kanalizácií, skupinových kanalizácií a čistiarní odpadových vôd, v obciach Prešovského kraja.
3. V oblasti zásobovania plynom a energiami,
- 3.1 v oblasti zásobovania plynom,
- 3.1.1 stavby VTL a STL plynovodov pre plošné zásobovanie podľa územných plánov obcí a generelu plynofikácie v území Prešovského kraja. Za účelom zlepšenia a rozšírenia plynofikácie obcí Prešovského kraja vybudovať do roku 2015 tieto vysokotlaké plynovody:
8. VTL D 110 Stakčín – Ladomírova,
- 3.1.2 Za účelom rozvoja plošnej plynofikácie sa navrhuje vybudovať významné stredotlaké rozvody plynu
8. Ladomírova – Ubl'a – Ulič,
- 3.2 Stavby pre zásobovanie a prenos elektrickej energie
- 3.2.3 rezervovať koridor v trase 220 kV vedenia č. 273 pre 400 kV vedenie Lemešany – Liptovská Mara – Medzibrod,
- 3.2.4 rezervovať koridor pre druhý poťah 110 kV vedenia z ES Vranov – Snina – Humenné,
- 3.2.5 rezervovať koridor pre novo plánované 110 kV vedenie ES Sobrance – Snina,
- 4 V oblasti hospodárstva a priemyslu
- 4.1 stavba skladovania pohonných hmôt pre potreby ŠHR "Nádržový blok Kapušany II",
- 4.2 stavby pre využívanie ložísk vyhradených nerastov.
- 5 V oblasti telekomunikácií
- 5.1 stavby pre prenos terestriálneho a káblového signálu a stavby sietí informačnej sústavy, a ich ochranné pásma.
- 6 V oblasti obrany štátu a civilnej ochrany obyvateľstva
- 6.1 stavby pre technickú a fyzickú ochranu štátnej hranice SR s Ukrajinou,
- 6.2 stavby pre zariadenia na potreby útvaru OHK PZ v katastrálnom území Ubl'a,
- 6.3 stavby civilnej ochrany obyvateľstva,
- 6.3.1 zariadenia na ukrývanie obyvateľstva v prípade ich ohrozenia,
- 6.3.2 zariadenia na signalizáciu a koordináciu činnosti v stave ohrozenia.
- 7 V oblasti prírodného a kultúrneho dedičstva
- 7.1 stavby uvedené v Ústrednom zozname pamiatok vyhlásené za Národné kultúrne pamiatky, pamiatky a ich okolie zapísané v zozname svetového kultúrneho dedičstva UNESCO a objekty súvisiace s pamiatkovo chránenými historickými parkami, ich údržbu a úpravy realizovať len so súhlasom Pamiatkového úradu,
- 7.2 stavby technických pamiatok a historické dopravné stavby, ktoré sú vyhlásené za NKP,
- 7.3 stavby pre ochranu, prieskum a sprístupnenie archeologických lokalít.
8. V oblasti poľnohospodárstva
- 8.1 stavby pre závlahové systémy, rozvodné siete a čerpace stanice,
- 8.2 stavby viacúčelových vodných nádrží pre zavlažovanie s využitím pre rekreáciu a turizmus, rybné hospodárstvo a ekostabilizáciu.
- 9 V oblasti životného prostredia

- 9.1 stavby na ochranu pred privalovými vodami – ochranné hrádze a úpravy vodného toku, priehradzky poldre a viacúčelové vodné nádrže,
- 9.2 stavby na účely monitorovania stavu životného prostredia.
- 10 V oblasti odpadového hospodárstva
- 10.3a stavby a zariadenia na zneškodňovanie, dotriedňovanie, kompostovanie a recykláciu odpadov,
- 11 V oblasti ekostabilizačných opatrení
- 11.1 prepojenia nadregionálnych a regionálnych biokoridorov a biocentier.

Na uskutočnenie verejnoprospešných stavieb možno podľa § 108 zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov, pozemky, stavby a práva k nim vyvlastniť alebo vlastnícke práva k pozemkom a stavbám obmedziť.

Poznámka: Text a číslovanie je podľa textu plného znenia záväznej časti Územného plánu veľkého územného celku Prešovského kraja 2004.

2. VYMEDZENIE ÚZEMIA

Riešené územie je vymedzené katastrálnou hranicou obce Stakčín s pôvodnými katastrami obcí Dara, Ostružnica, Ruské, Smolník, Starina, Veľká Poľana a Zvala. Má rozlohu 16 774 ha

Obec sa nachádza v centrálnej časti okresu Snina.

Záujmové územie tvorí územie bezprostredne súvisiace s riešeným územím majúcim prevádzkové a ekologické väzby, ochranné pásma a väzby na technickú infraštruktúru a zamestnanosť.

Katastrálne územie obce Stakčín je v dotyku s katastrálnymi územiami obcí Snina, Jalová, Pčolinné, Parihuzovce, Osadné, Runina, Topoľa, Príslop, Stakčinska Rostoka, Kalná Rostoka, Kolonica a Vyšná Rybnica, na severe štátnou hranicou s Poľskou republikou.

4. KULTÚRNE A VÝTVARNÉ HODNOTY PROSTREDIA

4.2. Kultúrne pamiatky

Z kultúrnych a historických pamiatok sa priamo v obci Stakčín nachádza pravoslávny a grécko-katolícky kostol a kaštieľ, ku ktorému organicky prislúcha torzo príľahlého parku. Priamo v Stakčine, ale aj v katastrálnych územiach Stakčina sa nachádza viacero pamätných miest, dokumentujúcich boje I. a 2.svetovej vojny v území.

V Stakčine je situovaný cintorín z 1.svetovej vojny a pamätník padlým obyvateľom I. a 2.svetovej vojny.

V katastri bývalej obce Ruské stojí pamätník vojakom I67.streleckej divízie I.gardovej armády 4.ukrajinského frontu, ktorí 8.októbra 1944 vyhnali nemeckých vojakov z Ruského.

Vojenské cintoríny, ktoré pripomínajú vojny v minulom storočí sú situované i v katastroch bývalých obcí – Zvala, Ruské, Veľká Poľana, Smolník, Ostrožnica a Dara.

Historické pamiatky a pozoruhodnosti obcí, ktoré zanikli v dôsledku vojny (Zvala), ale najmä v dôsledku výstavby vodnej nádrže Starina, sa nezachovali.

Bývalý židovský cintorín ponechaný ako pietne miesto a realizovať symbolicky cintorín pred vstupom do priestoru VN Starina, ako aj pamätne miesta zaniknutých obcí Starina, Ostrožnica, Zvala, Dara, Veľká Poľana, Smolník a Ruske,

Archeologické lokality v katastri „veľkého“ Stakčina nie sú evidované, čo však nevylučuje plošné nálezy archeologickej povahy v budúcnosti (nad Veľkou Poľanou boli v minulosti nájdené mladopaleolitické kamenné nástroje a severne od Stakčina sa našla bronzová sekera).

5.NÁVRH URBANISTICKEJ KONCEPCIE

C.1, Riešenie pôvodného územného plánu obce sa na plochách zastavaného územia v rozsahu úprav:

- funkčné využívanie - zmenami v štruktúre nárokov na občiansku vybavenosť
- lokalizáciu plôch pre rozvoj bývania,
- výroby a dopravného vybavenia naväzujúce na dopravnú kostru okresu v zmysle ÚPN VÚC PSK.
- požiadavka na „ucelenie“ zastavaného územia obce začlenením plôch okolo rieky Cirocha.

C.2, Riešenie územného plánu obce v priestoroch po pričlenení katastrov zaniknutých obcí Dara, Ostružnica, Ruské, Smolník, Starina, Veľká Poľana a Zvala a návrh na doplnenie funkčných plôch vyplývajúcich

z požiadaviek na zabezpečenie trvalo udržateľného rozvoja územia v priestoroch NP Poloniny a ochrany zdroja pitnej vody vodárenskej nádrže Starina.

Poznámka: C.1, C.2 – značenie podľa pôvodnej textovej časti UPN O

Návrh koncepcie.

Výstavbou Vodného diela Starina boli prerušené historické rozvojové osi Humenné – PR, pričom rozvoju územia výrazne bránia aj významné chránené územia prírody.

Územie bývalých obcí je pamätným miestom bývalých obyvateľov obce a v priestore sa nachádza množstvo vojenských cintorínov. Priestor je v súčasnosti atraktívnym miestom k zriaďovaniu chatovísk. V priestore sa nachádza cca do 100 chát a lyžiarsky vlek. Komunikačne je územie prístupné po bývalých, dnes účelových komunikáciách a vyúsťujú na hraničnom prechode Ruské Sedlo, kde komunikácia pokračuje na upravenú asfaltovú trasu na Poľskej strane. Komunikácia v smere Stakčín – PR je oficiálnou cyklotrasou. Územie je prístupné aj po účelových lesných komunikáciách, hlavne od obce Runina. Vzhľadom na požiadavky sprístupnenia atraktivít priestorov bývalých obyvateľov obcí a zahraničných turistov sa navrhuje dobudovanie jestvujúcich pamätných miest, rozšírenie cyklotrás, sprístupnenie lyžiarskych terénov, zriadenie vyhliadok a sústredenie rozptýlených chát do priestoru bývalej obce Ruské, kde je v súčasnosti ich najväčšia koncentrácia. Atraktivitu priestoru zvyrazňuje aj bývalá neevidovaná technická pamiatka chátrajúcej bývalej štetovnicovej historickej cesty. V priestore navrhujeme zriadenie obchodnej vybavenosti možnosť ubytovania pre návštevníkov priestoru. V pôvodnom katastri obce Stakčín pri komunikácii na hraničný prechod Ubľa sa navrhuje k pôvodne navrhovanému rybníku so zmenou na viacúčelovú vodnú plochu s doplnkovou vybavenosťou zriadiť aj malé ZOO so zvieratami žijúcimi v chránených územiach Polonín.

Vzhľadom na časový horizont platnosti riešeného územného plánu obce zlúčených katastrov obce Stakčín a súčasný stav legislatívy v oblasti ochrany prírody a ochrany zdrojov vôd a vo väzbe na návrhy zmien legislatívnych noriem je táto aktualizácia územného plánu riešená sčasti ako návrh výhľadu funkčného využitia územia. (podľa vid' C.1 – lokality 20 až 31)

Funkčné využitie územia

- **C.1-** Riešenie pôvodného územného plánu obce M 1: 5000 sa územie rieši podľa grafickej prílohy v. č. 2 v rozsahu:
- **lokalita č. 1- výrobné a skladovacie priestory**
- účel: realizácia výrobných-skladovacích priestorov
- stav územia – súčasná funkčná plocha – trávne porasty - lúka
- návrh nevyžaduje zmeny v koncepciách na riešenie technickej infraštruktúry.
- **lokalita č. 2 - výrobné a skladovacie priestory**
- účel: realizácia výrobných-skladovacích priestorov
- stav územia – súčasná funkčná plocha – trávne porasty - lúka
- návrh nevyžaduje zmeny v koncepciách na riešenie technickej infraštruktúry.
- **lokalita č. 3 - amfiteáter – zhromažďovací priestor**
- účel: kultúrnospoločenské využívanie
- stav územia – súčasná funkčná plocha – trávnatá plocha - park na námestí
- návrh nevyžaduje zmeny v koncepciách na riešenie technickej infraštruktúry.
- **lokalita č. 4 - polyfunkčné ubytovaco-obchodné zariadenie**
- účel: dovybavenie k „ židovskému cintorínu“ a oživenie pešieho prepojenia
- stav územia – súčasná funkčná plocha – trávne porasty - lúka
- návrh nevyžaduje zmeny v koncepciách na riešenie technickej infraštruktúry.
- **lokalita č. 5 – parkovisko návštevníkov – návrh 10 miest**
- účel: dovybavenie k „ židovskému cintorínu“
- stav územia – súčasná funkčná plocha – trávne porasty - lúka
- návrh nevyžaduje zmeny v koncepciách na riešenie technickej infraštruktúry.
- **lokalita č. 6 – pamätné miesto – bývalý cintorín**
- účel: pamätné miesto – bývalý cintorín
- stav územia – súčasná funkčná plocha – trávne porasty - bývalý cintorín
- návrh nevyžaduje zmeny v koncepciách na riešenie technickej infraštruktúry.
- **lokalita č. 7 – zástavba rodinnými domami – počet cca 5**

- účel: zastavanie voľnej časti pozdĺž komunikácie
- stav územia – súčasná funkčná plocha – trávne porasty - lúka
- návrh nevyžaduje zmeny v koncepciách na riešenie technickej infraštruktúry.
- **lokalita č. 9 – viacpodlažná bytová zástavba cca 121 b.j.**
- účel: vytvorenie plôch na realizáciu nájomných bytov
- stav územia – súčasná funkčná plocha – plocha určená pre zástavbu rodinnými domami
- návrh nevyžaduje zmeny v koncepciách na riešenie technickej infraštruktúry.
- **lokalita č. 10 – výrobné a skladovacie priestory**
- účel: realizácia výrobnno-skladovacích priestorov
- stav územia – súčasná funkčná plocha –sprievodná zeleň potoka
- návrh nevyžaduje zmeny v koncepciách na riešenie technickej infraštruktúry.
- **lokalita č. 11 – výrobné a skladovacie priestory**
- účel: realizácia výrobnno-skladovacích priestorov
- stav územia – súčasná funkčná plocha –sprievodná zeleň potoka
- návrh nevyžaduje zmeny v koncepciách na riešenie technickej infraštruktúry.
- **lokalita č. 12 – zástavba rodinnými domami – počet cca 5**
- účel: zástavba rodinnými domami
- stav územia – súčasná funkčná plocha – plocha viacpodlažnej zástavby
- návrh nevyžaduje zmeny v koncepciách na riešenie technickej infraštruktúry.
- **lokalita č. 13- výrobné a skladovacie priestory**
- účel: realizácia výrobnno-skladovacích priestorov
- stav územia – súčasná funkčná plocha – výhľadová plocha pre výrobu a skladovanie – trávne porasty
- návrh nevyžaduje zmeny v koncepciách na riešenie technickej infraštruktúry.
- **lokalita č. 14– vodný svet - kúpalisko**
- účel: športovorekreačné plochy a kúpalisko
- stav územia – súčasná funkčná plocha – plocha občiansku vybavenosť –sprievodná zeleň potoka
- návrh nevyžaduje zmeny v koncepciách na riešenie technickej infraštruktúry.
- **lokalita č. 15 – zástavba rodinnými domami – počet cca 5**
- účel: zástavba rodinnými domami
- stav územia – súčasná funkčná plocha – plocha občiansku vybavenosť –sprievodná zeleň potoka
- návrh nevyžaduje zmeny v koncepciách na riešenie technickej infraštruktúry.
- **lokalita č. 16– úprava hranice zastavaného územia obce**
- účel: uzatvorenie hraníc zastavaného územia obce a ich zjednotenie
- stav územia – súčasná funkčná plocha – sprievodná zeleň potoka
- návrh nevyžaduje zmeny v koncepciách na riešenie technickej infraštruktúry.
- **lokalita č. 17– prístupová komunikácia**
- účel: napojenie obce na rekonštrukciu nadradenej komunikačnej siete
- stav územia – súčasná funkčná plocha – jestvujúca komunikácia
- návrh nevyžaduje zmeny v koncepciách na riešenie technickej infraštruktúry.
- **lokalita č. 18– realizácia nadradenej komunikácie Humenné – Ubl’a a obchvat obce Stakčín**
- účel: realizácia nadradenej komunikácie Humenné – Ubl’a a obchvat obce Stakčín
- stav územia – súčasná funkčná plocha – trávne porasty, sprievodná zeleň potoka
- návrh nevyžaduje zmeny v koncepciách na riešenie technickej infraštruktúry.
- **lokalita č. 19 – parkovisko k cintorínu – 15 miest**
- účel: parkovisko
- stav územia – súčasná funkčná plocha –návrh na cintorín
- návrh nevyžaduje zmeny v koncepciách na riešenie technickej infraštruktúry.
- **C.1 - Riešenie územného plánu obce v priestoroch po pričlenení katastrov zaniknutých obcí Dara, Ostružnica, Ruské, Smolník, Starina, Veľká Poľana a Zvala a návrh na doplnenie funkčných plôch vyplývajúcich z požiadaviek na zabezpečenie trvalo udržateľného rozvoja územia v priestoroch NP Poloniny a ochrany zdroja pitnej vody vodárenskej nádrže Starina.**
V zmysle grafickej časti – v.č. 1– lokality 20 až 31
- **lokalita č. 20** sprístupnenie atraktívnych priestorov pozostávajúca z:
 - **položka č. 1- cyklotrasa**
 - účel: sprístupnenie atraktívnych priestorov
 - stav územia – súčasná funkčná plocha – účelové komunikácie (bývalá trasa historickej komunikácie)

- návrh nevyžaduje zmeny v koncepciách na riešenie technickej infraštruktúry.
- **lokalita č. 21** turistické dopravné prepojenie pre kyvadlovú ekologickú dopravu na Roztoki Gorne pozostávajúca z:
 - **položka č. 1- cyklotrasa**
 - účel: sprístupnenie atraktívnych priestorov – dopravné okružné prepojenie PR a UA
 - stav územia – súčasná funkčná plocha – jestvujúca účelová komunikácia bývalá komunikácia k hraničnému prechodu do PR
 - návrh nevyžaduje zmeny v koncepciách na riešenie technickej infraštruktúry.
 - **položka č. 11 ekologické prepojenie**
 - účel: realizácia technických opatrení pre možnosť migrácie zvierat a flóry,
 - stav územia – súčasná funkčná plocha – účelová komunikácia
 - návrh nevyžaduje zmeny v koncepciách na riešenie technickej infraštruktúry.

lokalita č. 22 sprístupnenie historickej pamätihodnosti

- (bývalá trasa a technické zariadenia historickej komunikácie)

lokalita č. 23 obnova obce – chatovej osady – Ruské

- **položka č. 2 cintorín**
- účel: sprístupnenie a kultivovanie pamätného miesta
- stav územia – súčasná funkčná plocha – cintorín
- návrh nevyžaduje zmeny v koncepciách na riešenie technickej infraštruktúry.
- **položka č. 6 táborisko**
- účel: zriadenie tábora pre turistov v priestore
- stav územia – súčasná funkčná plocha – trávne porasty - lúka
- návrh vyžaduje úpravy v riešení technickej infraštruktúry
 - napojenie na NN rozvod - Ruské 2
 - vodný zdroj – studňa (povrchový odber)
 - ČOV Ruské
- **položka č. 7 turistická ubytovňa**
- účel: zriadenie ubytovne pre turistov v priestore
- stav územia – súčasná funkčná plocha – bývalý „intravilán“ obce Ruské trávne porasty - lúka
- návrh vyžaduje úpravy v riešení technickej infraštruktúry
 - napojenie na NN rozvod - Ruské 2
 - vodný zdroj – studňa (povrchový odber)
 - ČOV Ruské
- **položka č. 9 chatová osada**
- účel: vytvorenie priestoru – obnovenie bývalej zaniknutej obce v jej pôvodných hraniciach pre sústredenie rozptýlené chaty v priestore Polonín
- stav územia – súčasná funkčná plocha – trávne porasty – lúka - bývalý intravilán obce Ruské
- návrh vyžaduje úpravy v riešení technickej infraštruktúry
 - napojenie na NN rozvod - Ruské 2
 - vodný zdroj – studňa (povrchový odber)
 - ČOV Ruské
- **položka č. 13 pamätná tabuľa - pamätník**
- účel: sprístupnenie a kultivovanie pamätného miesta
- stav územia – súčasná funkčná plocha – cintorín
- návrh nevyžaduje zmeny v koncepciách na riešenie technickej infraštruktúry.
- **položka č. 14 viacsortimentný obchod**
- účel: zabezpečenie centrálneho spôsobu zásobovania turistov a rekreantov základným vybavením
- stav územia – súčasná funkčná plocha – bývalý „intravilán“ obce Ruské trávne porasty - lúka
- návrh vyžaduje úpravy v riešení technickej infraštruktúry
 - napojenie na NN rozvod - Ruské 2
 - vodný zdroj – studňa (povrchový odber)
 - ČOV Ruské

lokalita č. 24 cyklotrasa – okruh po pamätihodnostiach kraja

- **položka č. 1- cyklotrasa**

- účel: sprístupnenie atraktívnych priestorov
 - stav územia – súčasná funkčná plocha – účelové komunikácie (bývalá trasa prístupovej komunikácie k obci)
 - návrh nevyžaduje zmeny v koncepciách na riešenie technickej infraštruktúry.
- lokalita č. 25** prepážka na vodnom toku
- **položka č. 12 prepážka na vodnom toku**
 - účel: realizácia technických opatrení pre likvidáciu znečistenia vodného toku
 - stav územia – súčasná funkčná plocha – vodný tok, sprievodná zeleň potokov a účelové komunikácie
 - návrh nevyžaduje zmeny v koncepciách na riešenie technickej infraštruktúry.
- lokalita č. 26** alternatívna trasa komunikácie **cyklotrasa**
- **položka č. 1- cyklotrasa** (turistické prepojenie pre ekologickú prepravu)
 - účel: sprístupnenie atraktívnych priestorov – dopravné okružné prepojenie PR a UA
 - stav územia – súčasná funkčná plocha – jestvujúca účelová komunikácia
 - návrh nevyžaduje zmeny v koncepciách na riešenie technickej infraštruktúry.
 - **položka č. 11 ekologické prepojenie**
 - účel: realizácia technických opatrení pre možnosť migrácie zvierat a flóry,
 - stav územia – súčasná funkčná plocha – účelová komunikácia
 - návrh nevyžaduje zmeny v koncepciách na riešenie technickej infraštruktúry.
- lokalita č. 27** lyžovanie
- **položka č. 16 lyžiarsky vlek**
 - účel: zabezpečenie viacsézónneho využívania územia pre CR
 - stav územia – súčasná funkčná plocha – lyžiarsky terén s vlekom – trávne porasty
 - návrh nevyžaduje zmeny v koncepciách na riešenie technickej infraštruktúry.
- lokalita č. 28** vyhliadka
- **položka č. 1- cyklotrasa**
 - účel: sprístupnenie atraktívnych priestorov
 - stav územia – súčasná funkčná plocha – jestvujúca účelová komunikácia
 - návrh nevyžaduje zmeny v koncepciách na riešenie technickej infraštruktúry.
- lokalita č. 29** vytvorenie pamätného miesta STARINA
- **položka č. 3 modlitebňa**
 - účel: sprístupnenie a kultivovanie pamätného miesta
 - stav územia – súčasná funkčná plocha – trvalé trávne porasty
 - návrh nevyžaduje zmeny v koncepciách na riešenie technickej infraštruktúry.
 - **položka č. 8 parkovisko**
 - účel: parkovisko pre turistov v priestore
 - stav územia – súčasná funkčná plocha – rozšírená krajnica komunikácie
 - návrh nevyžaduje zmeny v koncepciách na riešenie technickej infraštruktúry.
 - **položka č. 13 pamätná tabuľa - pamätník**
 - účel: sprístupnenie a kultivovanie pamätného miesta
 - stav územia – súčasná funkčná plocha – trvalé trávne porasty
 - návrh nevyžaduje zmeny v koncepciách na riešenie technickej infraštruktúry.
- lokalita č. 30** zriadenie táborska pre turistov
- **položka č. 6 táborsko**
 - účel: zriadenie táborska pre turistov v priestore
 - stav územia – súčasná funkčná plocha – trávne porasty - lúka
 - návrh vyžaduje úpravy v riešení technickej infraštruktúry
 - napojenie na NN rozvod- TS
 - vodný zdroj – studňa (povrchový odber)
 - ČOV
 - **položka č. 7 turistická ubytovňa**
 - účel: zriadenie ubytovne pre turistov v priestore
 - stav územia – súčasná funkčná plocha – trávne porasty - lúka
 - návrh vyžaduje úpravy v riešení technickej infraštruktúry
 - napojenie na NN rozvod- TS
 - vodný zdroj – studňa (povrchový odber)
 - ČOV
 - **položka č. 8 parkovisko**

- účel: parkovisko pre turistov v priestore
- stav územia – súčasná funkčná plocha – účelové komunikácie
- návrh nevyžaduje zmeny v koncepciách na riešenie technickej infraštruktúry.

lokalita č. 31 rekreačný priestor

- **položka - chatová osada**
- účel: vytvorenie priestoru rekreačnej osady - chatoviska
- stav územia – súčasná funkčná plocha – trávne porasty
- návrh vyžaduje úpravy v riešení technickej infraštruktúry
 - napojenie na NN rozvod
 - vodný zdroj – studňa (povrchový odber)
 - ČOV
- **položka č. 16 lyžiarsky vlek**
- účel: zabezpečenie viacsézónneho využívania územia pre CR
- stav územia – súčasná funkčná plocha – trávne porasty – lúka
- návrh nevyžaduje zmeny v koncepciách na riešenie technickej infraštruktúry.
- **položka č. 15 rybáreň, reštaurácia, ubytovanie**
- účel: sústredenie ubytovacích kapacít a stravovanie pre turistov
- stav územia – súčasná funkčná plocha – trávne porasty – lúka
- návrh vyžaduje úpravy v riešení technickej infraštruktúry
 - napojenie na NN rozvod-
 - vodný zdroj – studňa (povrchový odber)
 - ČOV

lokalita č. 32 viacúčelová vodná plocha

- **položka – rybník – viacúčelová vodná plocha**
- účel: vytvorenie rybníka
- stav územia – súčasná funkčná plocha – trávne porasty a sprievodná zeleň potoka
- návrh nevyžaduje úpravy v riešení technickej infraštruktúry

lokalita č. 33 zverinec – zvieracia obora

- **položka č. 17 zverinec – zubria obora**
- účel: sprístupnenie atraktívnych, voľne žijúcich zvierat z priestoru Polonín pre návštevníkov
- stav územia – súčasná funkčná plocha – trávne porasty – lúka
- návrh vyžaduje úpravy v riešení technickej infraštruktúry
 - napojenie na NN rozvod - TS káblom v obci Stakčínka Roztoka
 - vodný zdroj - napojenie na obecný vodovod
 - ČOV
- **položka č. 18 vybavenosť – správa a údržba, rýchle stravovanie, parkovisko, penzión**
- účel: zabezpečenie sústredenia správy, údržby, ubytovania k využívaniu územia pre CR
- stav územia – súčasná funkčná plocha – trávne porasty – lúka
- návrh vyžaduje úpravy v riešení technickej infraštruktúry
 - napojenie na NN rozvod- TS káblom v obci Stakčínka Roztoka
 - vodný zdroj – napojenie na obecný vodovod
 - ČOV

lokalita č. 34 cyklotrasa v trase byvalej lesnej železnice

- **položka č. 1- cyklotrasa**
- účel: turistická trasa - sprístupnenie atraktívnych priestorov
- stav územia – súčasná funkčná plocha – bývalá trasa lesnej železnice
- návrh nevyžaduje zmeny v koncepciách na riešenie technickej infraštruktúry.

lokalita č. 35 sprístupnenie a kultivovanie pamätného miesta

- **položka č. 2 cintorín**
- účel: sprístupnenie a kultivovanie pamätného miesta
- stav územia – súčasná funkčná plocha – bývalý cintorín
- návrh nevyžaduje zmeny v koncepciách na riešenie technickej infraštruktúry.
- **položka č. 3 modlitebňa**
- účel: sprístupnenie a kultivovanie pamätného miesta
- stav územia – súčasná funkčná plocha – cintorín

- návrh nevyžaduje zmeny v koncepciách na riešenie technickej infraštruktúry.
- **položka č. 13 pamätná tabuľa - pamätník**
- účel: sprístupnenie a kultivovanie pamätného miesta
- stav územia – súčasná funkčná plocha – cintorín
- návrh nevyžaduje zmeny v koncepciách na riešenie technickej infraštruktúry.

lokalita č. 36 sprístupnenie a kultivovanie pamätného miesta

- **položka č. 5 symbolický cintorín**
- účel: realizácia založeného pamätného miesta
- stav územia – súčasná funkčná plocha – pamätné miesto „pamätný cintorín“
- návrh nevyžaduje zmeny v koncepciách na riešenie technickej infraštruktúry.

lokalita č. 37 vyhládka

- **položka č. 19 vyhládka**
- účel: sprístupnenie atraktívnych priestorov
- stav územia – súčasná funkčná plocha – účelová komunikácia, trávne porasty
- návrh nevyžaduje zmeny v koncepciách na riešenie technickej infraštruktúry.

lokalita č. 38 horský turistický hotel

- účel: rekreačnorehabilitačný hotel
- stav územia – súčasná funkčná plocha –, trávne a náletové porasty
- návrh vyžaduje úpravy v riešení technickej infraštruktúry
- napojenie na NN rozvod - TS Ruské -2
- vodný zdroj – studňa (povrchový odber)
- ČOV Ruské

lokalita č. 39 golfové ihrisko

- účel: športový areál, golfový klub, parkovisko P-30, ubytovanie 30l, stravovanie 100 j.
- stav územia trávne porasty – (orná pôda a nálet)
- návrh vyžaduje úpravy v riešení technickej infraštruktúry
- napojenie na NN rozvod – TS - ČOV Stakčín
- vodný zdroj – studňa (povrchový odber)
- ČOV Stakčín

6. DEMOGRAFIA A EKONOMICKÁ AKTIVITA

6.1. Demografia

Vývoj počtu obyvateľstva z jednotlivých sčítaní a medziročných cenov možno v obci sledovať od roku 1869, kedy mala obec spolu 966 obyvateľov. Ku koncu roka 2005 stúpol počet obyvateľov na hodnotu 2374, čo je nárast oproti roku 1970 o 2,5%. Z celkového počtu 2374 obyvateľov je 1162 mužov (48,9%) a 1212 žien (51,1%).

Vývoj počtu obyvateľov podľa sčítaní obyvateľstva:

rok	1869	1880	1890	1900	1910	1921	1930	1950	1970	1980	1991	2001	2005*
Stakčín	966	849	907	1266	1375	1557	1935	1631	2322	2426	2437	2385	2374

* údaj k 31.12.2005 Zdroj: Štatistický úrad SR

Základné údaje o obyvateľstve za rok 2001:

	Trvale bývajúce obyvateľstvo			Podiel žien z trvale bývajúceho obyvateľstva (%)	Prítomné obyvateľstvo		Ekonomicky aktívne osoby			Podiel aktívnych z trvale bývajúceho obyvateľstva (%)
	spolu	muži	ženy		spolu	na 1000 trvale bývajúcich	spolu	muži	ženy	
Stakčín	2385	1172	1213	50,9	2214	928	1148	612	536	48,1

Zdroj: Štatistický úrad SR

Pohyb obyvateľstva

Prírodným pohybom obyvateľstva (pôrodnosť a úmrtnosť obyvateľstva) stratila obec v roku 2004 10 obyvateľov, čo zodpovedá prírodnému úbytku na úrovni -4,35‰.

V rámci mechanického pohybu obyvateľstva bolo v rámci obce Stakčín zaznamenaných 101 prisťahovalých a 26 vysťahovalých, čo predstavuje prírastok obyvateľstva sťahovaním 75 osôb (32,64‰).

Celkový pohyb obyvateľstva, pozostávajúci z prírodného a mechanického pohybu, tvorilo v obci Stakčín v roku 2004 65 osôb, t.j. celkový prírastok obyvateľstva 28,29‰.

Pohlavná a veková štruktúra obyvateľstva

K 31.12.2005 žilo v obci Stakčín 1162 mužov a 1212 žien, ženy tvorili 51,1% populácie. Index maskulinity (pomer počtu mužov a žien) bol na úrovni 0,959 bodu, čo znamená, že na 1000 žien pripadlo 959 mužov.

Priemerný vek obyvateľstva v obci Stakčín dosiahol v roku 2005 hodnotu 37,5 rokov u mužov a 39,5 rokov u žien.

Trvale bývajúce obyvateľstvo podľa veku v roku 2005:

	Trvale bývajúce obyvateľstvo						Podiel z trvale bývajúceho obyvateľstva vo veku (%)		
	spolu	vo veku					predproduktívnom	produktívnom	poproduktívnom
		0-14	muži 15-59	ženy 15-54	muži 60+	ženy 55+			
Stakčín	2374	381	787	665	194	347	16,1	61,2	22,8

Zdroj: Štatistický úrad SR

Štruktúry obyvateľstva

Štruktúry obyvateľstva obce Stakčín boli spracované na základe údajov zo Sčítania obyvateľov, domov a bytov z roku 2001.

Trvale bývajúce obyvateľstvo nad 15 rokov podľa stupňa dosiahnutého vzdelania (%):

	Vzdelanie									
	Základné	Učňovské (bez maturity)	Stredné odborné (bez maturity)	stredné učňovské (s maturitou)	stredné odborné (s maturitou)	Úplné stredné všeobecné	Vyššie	Vysokoškolské	Ostatní bez udania školského vzdelania	Ostatní bez školského vzdelania
Muži	26,87	30,84	4,60	8,35	18,42	4,71	0,21	5,14	0,86	0,00
Ženy	38,73	20,93	2,83	3,84	19,72	6,07	0,30	6,27	0,91	0,40
Spolu	32,97	25,74	3,69	6,03	19,08	5,41	0,26	5,72	0,88	0,21

Zdroj: Štatistický úrad SR

Trvale bývajúce obyvateľstvo podľa národnosti (%):

	Národnosť							
	Slovenská	Maďarská	Rómska	Rusínska	Ukrajinská	Česká	Poľská	Ostatné, nezistené
Muži	79,69	0,09	0,94	15,36	2,73	0,26	0,00	0,94
Ženy	76,92	0,00	0,74	16,74	4,04	0,49	0,33	0,74
Spolu	78,28	0,04	0,84	16,06	3,40	0,38	0,17	0,84

Zdroj: Štatistický úrad SR

Trvale bývajúce obyvateľstvo podľa náboženského vyznania (%):

	Náboženstvo						
	Rímsko-katolícka cirkev	Grécko-katolícka cirkev	Pravoslávna cirkev	Evanjelická cirkev augsburského vyznania	Náboženská spoločnosť Jehovovi svedkovia	Bez vyznania	Ostatné a nezistené
Muži	13,57	13,82	66,38	0,17	0,17	4,61	1,28
Ženy	15,09	13,52	66,28	0,16	0,91	3,22	0,82
Spolu	14,34	13,67	66,33	0,17	0,55	3,90	1,05

Zdroj: Štatistický úrad SR

6.2 Ekonomická aktivita

Podľa údajov zo sčítania uskutočnenom v roku 2001 žilo v obci Stakčín 1148 ekonomicky aktívnych obyvateľov, čo je 48,1% z celkového počtu osôb. V rámci odvetví hospodárstva najvyšší podiel dosahovali osoby pracujúce v oblasti priemyselnej výroby (22,4%), poľnohospodárstva, poľovníctva a súvisiacich služieb (11,7%) a v odvetví stavebníctva (7,0%). Ekonomicky aktívne osoby bez udania odvetvia zaberajú podiel 23,8% všetkých ekonomicky aktívnych obyvateľov.

Podiel mužov na celkovom počte ekonomicky aktívnych obyvateľov bol 51,1%.

7. BYTOVÝ FOND

V roku 2001 bolo v obci Stakčín spolu 687 domov, z čoho trvale obývaných bolo 589, t.j. 85,7%. Priemerný vek domov bol 35 rokov. Počet bytov dosiahol v obci v roku 2001 hodnotu 746, z toho trvale obývaných bolo 642 (86,1%).

Domový a bytový fond:

	Domy spolu	Trvale obývané domy		Neobývané domy	Byty spolu	Trvale obývané byty		Neobývané byty
		Spolu	Z toho rodinné			Spolu	Z toho v rodinných domoch	
Stakčín	687	589	573	97	746	642	572	104

Zdroj: Štatistický úrad SR

Priemerný počet osôb na jeden byt bol v roku 2001 na úrovni 3,7 osôb, priemerný počet m² obytnej plochy na 1 osobu dosiahol hodnotu 17,7 m².

Z hľadiska vybavenosti trvale obývaných bytov bolo v obci Stakčín vybavených vodovodom 94,2% bytov, kúpeľňou alebo sprchovacím kútom 91,3%, kanalizáciou 90,8%, splachovacím záchodom 84,7% a plynom zo siete 49,2% trvale obývaných bytov.

Prognóza vývoja obyvateľstva

Pri prognóze vývoja počtu obyvateľov sa vychádzalo z doterajšieho celkového pohybu obyvateľstva a využitím exponenciálnej funkcie, ktorá vychádza z teoretických úvah o stabilnej populácii. Predpokladaná miera rastu populácie (celkový pohyb obyvateľstva) je 5‰ za rok.

Podľa ÚPN O obce Stakčín bol k roku 2015 predpoklad nárastu počtu obyvateľstva cca 10 % z počtu obyvateľstva:

Rok	1999	2005	2015
Počet obyvateľov	2437	2 550	2 700

Stav vývoja do roku 2005 a prognóza vývoja počtu obyvateľov do roku 2020:

rok	2001	2005	2010	2015	2020
Stakčín	2385	2374	2433	2494	2557

Na vývoj obyvateľstva budú mať v budúcnosti aj tieto predpoklady:

- predpoklady ekonomickej stability v štáte a tým ochota mladých ľudí zakladať rodiny,
- zvyšovanie ekonomickej gravitácie centra kraja,
- nedostatok disponibilných plôch pre výstavbu v okresnom meste Snina pre solventných obyvateľov,
- výhodná poloha pre bývanie vo vzťahu dostupnosti vyšších služieb,
- dostupná oblasť pre rekreáciu
- ľahký prístup k hlavným dopravným tepnám.

V riešení ÚPN obce je potrebné uvažovať s návrhom plôch pre bývanie na umiestnenie málopodlažnej zástavby prevažne rodinných domov pre celkový výhľadový počet obyvateľov v roku 2020 2557 obyvateľov, čo pri predpokladanej obľobnosti 3,5 obyvateľov na 1 byt predstavuje potrebu 49 nových bytov, t. z. približne 45 domov.

9. PRIEMYSELNÁ VÝROBA, SKLADOVÉ HOSPODÁRSTVO, VÝROBNÉ SLUŽBY A STAVEBNÍCTVO

Výrobné služby a sklady budú situované v severovýchodnej a juhovýchodnej časti obce, vo väzbe na jetsvujúce zariadenia výroby a technického vybavenia obce Stakčín.

10. REKREÁCIA

Obec Stakčín považovať funkčne a územne za súčasť rekreačného krajinného celku XVI, RKC -Východné Karpaty, ktorý je priestorom spoločného záujmu rozvoja prihraničnej oblasti s Poľskou republikou a Ukrajinou,

- Riešenie navrhuje zrušenie rozptýlených chatovísk v priestore povodia vodnej nádrže, realizovať zrušenú stavbu v priestore byvalej zastavanej obce Ruske, realizovať rekreačnú osadu na viacucelovej vodarenskej nadržii Lieskovec ako spoločný rekreačný priestor s obcou Stakčín Roztoztoka s vybavenosťou pre CR spoločnou „ZOO“, vo väzbe na rekreačnú osadu Lieskovec, zriadiť ekocentrum Polonony (mala ZOO

a botanická zahrada s vybavenosťou pre CR). Realizovať golfové ihrisko v juhozápadnej časti katastra obce Stakčín ako súčasť turizmu a CR.

11. DOPRAVA A DOPRAVNÉ ZARIADENIA

11.1 Cestná sieť

Nadradená cestná sieť

Najvýznamnejšou dopravnou komunikáciou v katastri obce Stakčín je cesta I/74 v trase Vranov nad Topľou – Humenné – Stakčín – Kolonica – Ublá – štátna hranica SR/Ukrajina.

Cestnú sieť dopĺňa cesta II/558 Stakčín – Jalová – Príslop – Kolbasov – Ulič a cesta III/... križovatka I/74 – Stakčinská Roztoka.

V katastri obce Stakčín má koncovú stanicu železničná trať č. 196 Humenné – Stakčín s motorovou trakciou. Trať má lokálny význam. Prostredníctvom koľajovej vlečky je na trať napojený areál drevospracujúceho priemyslu.

Najvýraznejší negatívny vplyv na prírodné i urbanizované postredie má kvôli intenzite dopravy cesta I/74, kde vysoká intenzita dopravy spôsobuje zvýšenú hlučnosť a produkciu emisií.

V katastri Stakčína je riešená územná rezerva pre preloženie cesty I/74 s návrhom komunikačného obchvatu Snina – Ublá v oblasti Prechodného potoka a vylepšenie dopravných pomerov (vrátane chodníkov a statickej dopravy) v zastavanom území obce.

V rámci „veľkého“ katastra, t.j. na území národného parku, chráneného vtáčieho územia a územia európskeho významu výhľadovo navrhuje cestné, tzv. ekologické prepojenia po existujúcich pevných, resp. polopevných cestách v línii Paríhuzovce - Ostrožnica - pod Zvalu – pod Smolník – Veľká Poľana – Ruské – Ruské sedlo na hranici s Poľskom, s odbočkou z Veľkej Poľany na Topoľu, alternatívne z Ruského na Runinu.

Parkovacie a odstavné plochy

Súčasťou statickej dopravy by mali byť parkoviská v Ruskom a západne od vodnej nádrže Starina severne Od Jalovského.

Komunikácie pešie a cyklistické

Okrem existujúcich cyklotrás sú navrhované dve nové cyklotrasy:

Odbočka zo severu VN Starina popri koryte Ostružnice na Ostrožnicu s napojením na tzv. ekologické cestné prepojenie pod Zvalu na Smolník a Veľkú Poľanu, s odbočkou z Veľkej Poľany na východ ku kóte Čelo a menšia nová cyklotrasa z údolia Cirochy pod vodnou nádržou lesom k záveru „spodnej lagúny“ (pod PR Gazdoráň) a ďalej po spevnenej komunikácii (na Príslop) s odbočkou na Daru. Realizovať cyklocentrum pred vstupom do priestoru VN Starina.

12. VODNÉ HOSPODÁRSTVO

12.1 Zásobovanie vodou

Podľa Správy o vodohospodárskej bilancii vôd v Slovenskej republike za rok 2005 v katastri obce Stakčín nie sú významní odberatelia povrchových či podzemných vôd.

Z hľadiska kvantitatívnej vodohospodárskej bilancie stanovujúcej vzťah medzi zdrojmi vody a požiadavkami na vodu a zisťujúcej krytie požiadaviek vodnými zdrojmi je vo všetkých bilančných profiloch zaznamenaný aktívny bilančný vzťah.

Katastrálnym územím obce Stakčín vedie v západo-východnom smere trasa vodovodného radu VVS Starina DN I000.

Ochranné pásmo pre vodovodný rad VVS Starina DN I000 je 10 m od vonkajšieho pôdorysného okraja vodovodného potrubia.

Zásobovanie vodou nových obytných plôch, zároveň pre zabezpečenie potreby pitnej vody k návrhovému roku 2015 bude realizované s priemernou dennou potrebou 486 m³.deň⁻¹ a s denným maximom 680 m³. deň⁻¹.

12.2 Kanalizácia

Obec Stakčín má vybudovanú kanalizáciu i ČOV. Ochranné pásmo kanalizácie do priemeru potrubia 500 mm je 1,5 m od vonkajšieho pôdorysného okraja potrubia.

K regulatívam vydaných obcou patrí dobudovanie splaškovej kanalizácie, a zvýšenie kapacity ČOV.

12.3 Vodné toky a plochy

V katastrálnom území obce Stakčín je zriadená na velíne vodárenskej nádrže Starina regionálna monitorovacia stanica kvality ovzdušia a chemického zloženia zrážkových vôd v správe SHMÚ. Od roku 1996 je táto stanica zaradená do siete Programu pre monitorovanie a hodnotenie diaľkového prenosu znečistenia v Európe (EMEP – Environmental Monitoring Evaluation Programme).

Kvalitu vodných tokov Cirocha a Stružnica pritekajúcich do vodnej nádrže Starina, vody vo vodnej nádrži a v prístupe do úpravne sledujú štyri odberné miesta. Na úpravni vody VVS a.s. sa v súčasnosti vykonáva sledovanie vody biomonitormom.

Hydrogeograficky patrí riešené územie do povodia rieky Bodrog. Hydrologickou osou územia je vodný tok Cirocha, prameniaci pod Ruským sedlom v Bukovských vrchoch. Cirocha prakticky odvodňuje celú plochu riešeného územia. Pre pramennú oblasť Cirochy, ale aj pre ďalšie vodné toky prameniace v podhrebeňových častiach Bukovských vrchov v hraničnej oblasti s Poľskom je charakteristické tzv. pramenné pero horské.

K rozhodujúcim vodným tokom v riešenom území patria okrem Cirochy aj niektoré jej prítoky, najmä Stružnica, Dara, Berezovec, Smolník, Lukov potok, Hricov potok, Ofchovec, Chotinka, Kolonička s Terňovcom a i.

Z hľadiska typu režimu odtoku zaraďujeme ich medzi toky s dážďovo-snehovým režimom. Najvyššie vodné stavy sú v mesiacoch február, marec a apríl, najnižšie sú koncom leta a v septembri.

Priemerný špecifický odtok v riešenom území v časovom období rokov 1931 – 1980 sa pohyboval v intervale od 15 do 20 l.s⁻¹. km⁻², v oblasti pohoria Vihorlat dosahuje priemerný špecifický odtok hodnoty nad 20 l.s⁻¹. km⁻².

Maximálny špecifický odtok s pravdepodobnosťou opakovania raz za 100 rokov sa v riešenom území pohyboval v intervale od 1,8 do 2,3 m³.s⁻¹. km⁻² (Atlas krajiny Slovenskej republiky, 2002).

Riešenie navrhuje úpravu brehov Cirochy a jej prítokov v zastavanom území do 100 m proti prúdu od vtoku do Cirochy.

12.4. Podzemné vody

Z hľadiska hydrogeologických pomerov hydrologiu ovplyvňujú ako najvýznamnejší kolektor pieskovce s miernou prietoknosťou a hydrogeologickou produktivitou v oblasti Bukovských vrchov a vulkanické horniny Vihorlatu. Ílovce s nízkou prietoknosťou sa vyskytujú najmä v strednej časti riešeného územia v okolí vodnej nádrže Starina.

Hydrogeologický kolektor paleogénnych flyšových hornín budujú sedimenty paleogénu s prevažujúcou puklinovou priepustnosťou. Súvrstvia v pieskovcovom vývine predstavujú kolektory podzemných vôd, súvrstvia v ílovcovom alebo v drobno-rytmickom ílovcovo-pieskovcovom vývine predstavujú izolátory, resp. poloizolátory podzemných vôd.

V rámci širšie ponímaného segmentu krajiny sem spadajú tri hydrogeologické rajóny:

- P 098 Paleogén povodia Uhu (ovplyvňuje východnú časť katastra)
- QPM 097 Paleogén a kvartér povodia Laborca po Brekov a mezozoikum Humenských vrchov (ovplyvňuje severozápadnú časť katastra)
- VNP 100 Neovulkanity Vihorlatských vrchov (ovplyvňuje južnú časť katastra)

Určujúcim typom priepustnosti na území všetkých troch hydrogeologických regiónov je puklinová priepustnosť.

Využitelné množstvá podzemných vôd v hydrogeologickom rajóne P098 sa pohybuje v intervale do 0,20 l.s⁻¹. km⁻², v rajóne QPM 097 od 0,20 do 0,49 l.s⁻¹. km⁻² a v rajóne VNP 100 od 0,50 do 0,99 l.s⁻¹. km⁻².

Pomerne významným kolektorom v území sú piesčité štrky dnovej výplne vodných tokov, ich výdatnosť a kvalita je ale podmienená hlinitou a ílovitou prímiesou.

V riešenom území sa nevyskytujú významnejšie zdroje podzemných minerálnych vôd.

13. ZÁSOBOVANIE ELEKTRICKOU ENERGIU

Vlastné katastrálne územie obce Stakčín má vypracovaný územný plán obce. Energetická distribučná sieť v rámci územného plánu vychádza z Energetickej koncepcie do roku 2005 a aktualizácie energetickej koncepcie schválenej vládou SR uznesením č. 562/1993 zo 17.08.1993 a aktualizovanej koncepcie do roku 2005, schválenej vládou SR uznesením č. 661/1995 z 05.09.1995.

Zásobovanie je riešené len v rámci zastavaného, resp. budúceho (rozšíreného) zastavaného územia obce opatreniami, ktoré spočívajú v zahusťovaní trafostaníc, zriaďovaní nových prípojek, v sekundárnej sieti jej rekonštrukciou a zriadením nových vedení pre navrhované nové lokality výstavby.

17. POĽNOHOSPODÁRSTVO A LESNÉ HOSPODÁRSTVO

Pôdne pomery

Riešené územie patrí prevažne do flyšového pásma. Na flyšové horniny je viazaný vznik kambizemí, preto tento typ v území prevláda, resp. prevládajú jeho subtypy:

Kambizeme patria do skupiny hnedých pôd, pre ktoré je charakteristický proces hnednutia, oxidického zvetrávania a s dominantným kambickým B-horizontom.

Pre riešené územie sú charakteristické najmä tri typy pôd – kambizeme kyslé až výrazne kyslé, kambizeme pseudoglejové nasýtené a pararendziny.

Najrozšírenejšie sú kambizeme kyslé až výrazne kyslé, z nich dominujú kambizeme modálne kyslé, sprievodné kultizemné a rankre, zo zvetralín kyslých až neutrálnych hornín. Tie v podstate zaberajú takmer celé riešené územie až na strednú západnú časť katastrálneho územia Stakčina a na enklávu východne od vodnej nádrže Starina.

V strednej západnej časti katastrálneho územia obce Stakčín prevládajú kambizeme prevažne nasýtené, z nich najmä kambizeme pseudoglejové nasýtené, sprievodné pseudogleje modálne a kultizemné, lokálne gleje na zvetralinách rôznych hornín.

Väčšiu enklávu v prostredí kambizem modálne kyslých predstavujú východne od vodnej nádrže Starina pararendziny kambizemné a kambizeme rendzinové zo zvetralín pieskovcovo-slieňovcových hornín.

17.3. Lesné hospodárstvo

Lesy vo veľkom katastrálnom území Stakčina tvoria rozsiahle komplexy. V rámci potenciálnej prirodzenej vegetácie je vyčlenených šesť základných mapovacích jednotiek – lužné lesy podhorské a horské, jaseňovo – brestovo – dubové lesy v povodiach veľkých riek (tvrdé lužné lesy), dubovo-hrabové lesy karpatské, bukové kvetnaté lesy podhorské, bukové a jedľovo-bukové lesy a bukové lesy v horských polohách.

Podľa štatistiky vo „veľkom“ katastrálnom území je evidovaných 12 961 ha lesa, čo tvorí približne 77 % z celkovej plochy „veľkého“ katastrálneho územia. Prevažujú listnaté lesné spoločenstvá východokarpatskej oblasti, dominuje buk. Miestami sledujeme prímies ihličnatých porastov borovice, jedle a smreka, prípadne enklávy druhotných ihličnatých porastov. Lesné spoločenstvá pokrývajú svahy Bukovských vrchov, spolu s enklávami lúk, bývalých pasienkov a zarastajúcich priestorov po bývalom zastavanom území obcí tvoria kompaktnú prírodnú, resp. prírode sa približujúcu krajinu.

Prevažujú lesy hospodárske, vystupujú aj lesy ochranné pozdĺž hranice s Poľskom (v rámci národného parku) a lesy osobitného určenia (okolo vodnej nádrže Starina a severozápadne od obce Stakčín). Lesné spoločenstvá predstavujú biotopy európskeho alebo národného významu a zoznam lesných biotopov nachádzajúcich sa vo „veľkom“ katastrálnom území obce Stakčín je uvedený v kapitole Biotopy európskeho a národného významu.

Na pôvodných lúkach a pasienkoch v ekotónovom pásme medzi lesom a trvalými trávnyimi porastmi sa vyvinulo sukcesné štádium s podielom 75 % nelesnej drevinovej vegetácie, čo predstavuje iniciačné štádium lesa.

Nelesná drevinová vegetácia

Nelesná drevinová vegetácia dotvára prírodno-kultúrny charakter krajiny. Všetka existujúca nelesná drevitá vegetácia sa sústreďuje na nelesné plochy v údoliach a na svahoch s pôvodne lúčnopasienkovými priestormi, z dôvodu absencie tradičného obhospodarovania má snahu sa dostávať do iniciačného štádia lesa. Nelesná drevitá vegetácia (ak nerátame z praktického hľadiska do lesnej kategórie lužných lesov podhorských a horských) sa okrem pobrežnej vegetácie vyskytuje v otvorenej krajine najmä v okolí potokov vyúsťujúcich z lesa alebo stabilizuje erózne rýhy a takmer v celom území spevňuje v pôvodnej poľnohospodárskej krajine rozsiahle zosuvné polia.

Líniová nelesná drevinová vegetácia zastúpená najmä jelšovými porastmi s prímiesou vrb a topoľov je dobre vyvinutá pozdĺž vodných tokov Stružnica, Smolník, Čirocha, Ruský potok, Chotinka a tiež pozdĺž niektorých z ich

prítokov a taktiež v južnej časti katastra Stakčina mimo územia národného parku pozdĺž vodných tokov Krušina, Kolonička, Terňovec a Ol'chovec.

Lúčne spoločenstva

Vo „veľkom“ území Stakčina sa lúčne spoločenstvá sústreďujú do širokého okolia pôvodných obcí, najmä Zvaly, Ruského, Smolníka, Stariny, Dary, do údolia Cirochy pod Ruským a po stranách obce Veľká Poľana a po stranách Stružnice v blízkom okolí bývalej obce Ostružnica. V rámci lúčnych spoločenstiev sa v zázemí obce Stakčín a v okolí bývalých intravilánov obcí stretávame s roztrúsenou formou pasienkových plôch. V „aktívnom“ zázemí Stakčina sú lúčne priestory využívané aj v súčasnosti, od úrovne Stariny na sever sa plochy sporadicky kosia s cieľom udržať sukcesné procesy v únosnej miere a zabrániť postupnému zániku historickej štruktúry krajiny a tým aj zníženiu kvality biodiverzity národného parku.

V severných katastroch prevládajú v zarovnaných dolinách podhorské svieže lúky a pasienky, v prechodnom pásme klesu sa na exponovaných svahoch vyvinuli oligotrofné lúčne spoločenstvá. Vo vrcholových a hrebeňových polohách na hranici s Poľskom sa zachovali lúčne a pasienkové spoločenstvá horských lúk – poloniny. V južnejších častiach „veľkého“ územia dominujú skôr polosuché a svieže lúčne spoločenstvá, výrazné zastúpenie majú v okolí Stakčina. V pásoch popri tokoch sa vyvinuli vlhké lúčne spoločenstvá. V katastri bývalej obce Ruské je evidovaný fragmentárny výskyt spoločenstiev vegetácie slatín, rašelinísk a pramenísk.

Zoznam travinno-bylinných biotopov vyskytujúcich sa v katastrálnom území obce Kolbasov je uvedený v kapitole Biotopy európskeho a národného významu.

Biotopy európskeho a národného významu

Biotopy, ktoré boli identifikované v katastrálnych územiach obce Stakčín sú charakterizované podľa Katalógu biotopov Slovenska. V texte nižšie je pri každom druhu biotopu uvedená okrem charakteristiky i informácia o významnosti biotopu z hľadiska jeho zaradenia medzi európsky významné biotopy (kód NATURA 2000). Podľa evidencie odbornej organizácie ochrany prírody a krajiny - ŠOP SR, RCOP, Správa NP Poloniny v Stakčine a Správa CHKO Vihorlat (apríl 2007) a KEP obce Stakčín (2007) sa v katastrálnych územiach obce nachádzajú nasledovné biotopy, ktoré sú spravidla začlenené do prvkov kostry ekologickej stability „veľkého“ územia obce Stakčín (biocentrá, biokoridory, interakčné prvky):

Biotopy národného významu

Mezofilné pasienky a spásané lúky (Lk 3) – extenzívne až polointenzívne, nízkosteblové, kvetnaté až monotónne pasienky a nehnojené, po kosbe spásané jednokosné lúky.

Biotop sa vyskytuje predovšetkým v doline Koloničky a v okolí Ubčeho.

Podmáčané lúky horských a podhorských oblastí (Lk 6) – vlhké lúky s ustálenou hladinou podzemnej vody na terasách potokov a prameniskách. Väčšina lúk býva nevyužívaná.

Biotop sa vyskytuje v alúviu tokov Cirocha, Stružnický potok, Chotinka a Kolonička.

Prameniská horského a subalpínskeho stupňa na nevápencových horninách (Pr I) – prameništne spoločenstvo, ktoré v oblasti Polonín sa radí do zväzu Petasition officinalis SILLINGER 1933 emend. KOPECKÝ 1969.

Biotop sa vyskytuje predovšetkým v podhrebeňových častiach hlavného karpatského hrebeňa.

Dubovo-hrabové lesy karpatské (Ls 2.I) – porasty duba zimného a hraba, najčastejšie s prímiesou buka. V podrade „travinného“ charakteru sa uplatňujú druhy bučín, ale aj dubín.

Biotop sa vyskytuje predovšetkým v oblasti Maňova.

Biotopy európskeho významu

Prírodné eutrofné a mezotrofné stojaté vody (Vo 2, 3150) - porasty ponorených a na hladine plávajúcich vodných rastlín, ktoré sa buď voľne vznášajú vo vode alebo sú zakotvené v subhydričných pôdach (cievnaté rastliny typu Magnopotamion alebo Hydrocharition).

Biotop sa vyskytuje vo vývoji v niektorých častiach, najmä polouzavretých zátokách vodnej nádrže Starina.

Horské vodné toky a bylinná vegetácia pozdĺž ich brehov (Br2, 3220) – stanovišťa vysokobylinných spoločenstiev na poriečnych náplavách podmáčaných a podomieľaných prúdiacou vodou, v ledoch rôznej šírky a dĺžky.

Biotop sa vyskytuje v ledoch na vodných tokoch Cirochy, Stružnického potoka, Smolnického potoka, Chotinky a Koloničky.

Brehové porasty deväťsilov (Br 6, 6430) – príbrežné spoločenstvá s *Petasites kablikianus* a *Petasites hybridus* alebo *Rumex* sp., fyziognomicky husté, zapojené, viacvrstvé porasty (až do výšky 100 – 160 cm) na brehoch vodných tokov v horských oblastiach.

Biotop sa vyskytuje v ledoch vodných tokov Cirochy, Stružnického potoka a Smolnického potoka.

Kvetnaté vysokohorské a horské psicové porasty na silikátovom substráte (Tr 8, 6230) – jednotvárne aj kvetnaté, floristicky chudobné aj bohaté, prevažne sekundárne spoločenstvá pasienkov, prípadne lúk s *Nardus stricta*, na kyslých substrátoch v subalpínskom stupni.

Biotop sa vyskytuje predovšetkým v oblasti hlavného karpatského hrebeňa a okolia Ruského.

Suchomilné travinno-bylinné a krovinné porasty na vápniťom substráte (Tr 1, 6210) – spoločenstvá s dominanciou teplomilných, xerofilných a mezofilných ostríc a sitín, skoro na jar s účasťou kvitnúcich efemérnych druhov. V súčasnej dobe prevažne nevyužívané.

Biotop sa vyskytuje v lokalitách Gazdorán, Kýčera, Poľany, Chelsanovec a Darnov.

Nížinné a podhorské kosné lúky (Lk 1, 6510) – jednotvárne aj kvetnaté, jedno aj viacvrstvé, prevažne sekundárne spoločenstvá pasienkov, prípadne lúk.

Biotop sa vyskytuje roztrúsene vo viacerých katastrach obce.

Bezkolencové lúky (Lk 4, 6410) – druhovo pestré, stredne vysoké travinno-bylinné porasty. Vegetačný vývoj je oproti mezofilným lúkam oneskorený. Vyskytujú sa na minerálnych a slatinných pôdach, s výrazným kolísaním hladiny spodnej vody. Porasty sú na jar spestrené rodmi *Dactylorhiza* a *Orchis*, neskôr kvitne *Gladiolus imbricatus*.

Biotop sa vyskytuje predovšetkým na lokalite Sihla v Ruskom.

Vysokobylinné spoločenstvá vlhkých lúk (Lk 5, 6430) – kvetnaté vysokobylinné lúky na celoročne vlhkých až mokrých stanovištiach v alúviách vodných tokov, väčšina lúk je nevyužívaná.

Biotop sa vyskytuje pozdĺž vodných tokov Cirochy, Stružnice, Smolnického potoka, Dary, Chotinky, Olšovca, Koloničky a Lieskovca.

Silikátové skalné steny so štrbinovou vegetáciou (Sk 2, 8220) – druhovo chudobné spoločenstvá na skalných bralách a sutinách. Prevládajú machové a lišajníkové synúzie.

Biotop sa vyskytuje v lokalitách Šípková a Záruba.

Nesprístupnené jaskynné útvary (Sk 8, 8310) – nekrasové pukliny a puklinové jaskyne v nekarbonátových horninách s dominantnou špecifickou zooložkou.

Horské jelšové lužné lesy (Ls 1.4, 91E0*) – porasty jelše sivej na brehoch horských tokov v chladných údoliach vo viacposchodovej štruktúre, v bylinnom podraze sa uplatňujú nitrofilné a hygrofilné druhy.

Biotop sa vyskytuje roztrúsene predovšetkým v oblasti Hornej Cirochy.

Lipovo-javorové sutinové lesy (Ls 4, 9180*) – spoločenstvá zmiešaných javorovo-jaseňovo-lipových lesov na svahových sutinách s bohato vyvinutým krovinným poschodím, v bylinnom podraze sa uplatňujú nitrofilné a heminitrofilné druhy.

Biotop sa vyskytuje na severných svahoch Vihorlatu a pozdĺž hlavného karpatského hrebeňa.

Bukové a jedľovo-bukové kvetnaté lesy (Ls 5.1, 9130) – mezotrofné a eutrofné porasty čistých bučín a zmiešaných jedľovo-bukových lesov s bylinným podrastom náročným na pôdne živiny. Pri hromadení bukového opadu je znížená pokrývnosť bylinnej vrstvy až na 15%. Biotop sa dominantne vyskytuje takmer na celom lesnom fonde.

Fauna

Podľa živočíšnej regionalizácie Slovenska (Čepelák, 1980) sa riešené územie nachádza v oblasti Východné Karpaty, východobeskydskom obvode a poloninskom okrsku (prevažná časť územia) a vihorlatskom okrsku (apendix katastra Stakčina na juhu).

Zoznam a lokalizáciu výskytov chránených druhov živočíchov, európsky a národne významných druhov a prioritných druhov (podobne ako chránených druhov rastlín) vlastní Správa NP Poloniny, resp. Správa CHKO Vihorlat, ako jedni zo zhotoviteľov databáz a správcovia vlastných databáz.

Z riešeného územia k najvýznamnejším patrí 13 druhov rýb, 9 druhov obojživelníkov, 7 druhov plazov, 171 druhov vtákov a 50 druhov cicavcov.

Druhová ochrana živočíchov je zabezpečená, t.j. chránených druhov, druhov európskeho a národného významu a prioritných druhov je zabezpečená viacstupňovo sieťou veľkoplošných i maloplošných chránených území, sieťou území NATURA 2000 a ochranou európsky i národne významných biotopov.

Zo 171 významných druhov vtákov e vidovaných v riešenom území k najvýznamnejším patria druhy, ktoré sú predmetom ochrany Chráneného vtáčieho územia Bukovské vrchy, resp. navrhovaného Chráneného vtáčieho

územia Vihorlat: chriaštel poľný (*Crex crex*), bocian čierny (*Ciconia nigra*), orol kriľavý (*Aquila pomarina*), včelár lesný (*Pernis apivorus*), rybárík riečny (*Alcedo atthis*), sova dlhochvostá (*Strix uralensis*), žlna sivá (*Picus canus*), ďateľ čierny (*Dryocopus martius*), ďateľ bieločrptý (*Dendrocopos leucotos*), penica jarabá (*Sylvia nisoria*), muchárik červenohrdlý (*Ficedula parva*), muchárik bielokrky (*Ficedula albicollis*), strakoš sivý (*Lanius excubitor*), prepelica poľná (*Coturnix coturnix*), krutihlav hnedý (*Jynx torquilla*), žltouchvost lesný (*Phoenicurus phoenicurus*), lelek obyčajný (*Caprimulgus europaeus*) a jariabok hôrny (*Bonasia bonasia*).

K významným druhom patria živočíchy, ktoré sú predmetom ochrany spolu s biotopmi európskeho významu v navrhovanom Území európskeho významu Beskyd. Z chrobákov sú to fúzač alpský (*Rosalia alpina*), roháč obyčajný (*Lucanus cervus*), bystruška Zawadského (*Carabus zawadskii*), z rýb lopatka dúhová (*Rhodeus sericeus amarus*), hrúz fúzatý (*Gobio uranoscopus*), z obojživelníkov kunka žltobruchá (*Bombina variegata*), mlok karpatský (*Triturus montandoni*), mlok hrebenatý (*Triturus cristatus*), z cicavcov rys ostrovis (*Lynx lynx*), zubor hrivnatý (*Bison bonasus*), vydra riečna (*Lutra lutra*), medveď hnedý (*Ursus arctos*), vlk dravý (*Canis lupus*), netopier obyčajný (*Myotis myotis*), netopier brvitý (*Myotis emarginatus*), uchaňa čierna (*Barbastella barbastellus*) a podkovár malý (*Rhinolophus hipposideros*).

Živočíšna zložka Bukovských vrchov, resp. Vihorlatských vrchov zďaleka nie je preskúmaná tak, ako by si vzhľadom na svoj význam zaslúžila. Týka sa to najmä rôznych systematických skupín a druhov bezstavovcov najmä lúčnych biotopov a mokradí rôzneho typu a genézy.

19. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

19.1 Odpadové hospodárstvo

Nakladanie s komunálnym odpadom sa uskutočňuje v súlade so Všeobecným záväzným nariadením obce Stakčín, schváleným obecným zastupiteľstvom. V obci platí Program odpadového hospodárstva.

V katastri sa nevyskytuje evidovaná skládka komunálneho odpadu.

Pre ilustráciu sa roku 2004 vyprodukovalo v obci 192 ton komunálneho odpadu, materiálovo či energeticky z toho množstva nebol odpad využitý.

V obci Stakčín pracuje zariadenie na zhodnocovanie odpadov FODEX Plastic, s r.o. Stakčín (povolené odpady 120105, 170203, 191204, 200139) a kompostáreň firmy Agrifop, a.s. Stakčín.

19.2.Ovzdušie

V katastrálnom území obce Stakčín sa nenachádzajú významné zdroje znečistenia ovzdušia. Riešené územie sa nachádza v dostatočnej vzdialenosti od takýchto zdrojov umiestnených v úrovni nadregionálnej alebo celoštátnej, čo má priaznivý vplyv na imisné zaťaženie územia.

Emisie pochádzajú predovšetkým zo spaľovania fosílnych palív v lokálnych kúreniskách. Pozitívny vplyv na množstvo produkovaných emisií má plynofikácia obce.

Vzhľadom na malé zaťaženie územia zo strany zdrojovej a cieľovej dopravy, vplyv mobilných zdrojov na aktuálnom imisnom zaťažení je priamo závislý na intenzite dopravy na cestách I/74 a II/554 trasovaných priamo cez zastavané územie obce Stakčín.

Kritická úroveň imisnej záťaže oxidom siričitým a síranmi pre les a prirodzenú vegetáciu nie je prekračovaná a nie je prekračovaná ani limitná hodnota na ochranu ekosystémov za kalendárny rok a zimné obdobie, ktorá je stanovená v súlade s prílohou č. I k vyhláške MŽP SR č. 705/2002 Z.z. Tak isto nie je prekračovaná kritická úroveň imisnej záťaže oxidov dusíka a dusičnanov pre všetky ekosystémy, ani limitná hodnota na ochranu ekosystémov za kalendárny rok a zimné obdobie v súlade prílohou k citovanej vyhláške MŽP SR.

V katastrálnom území obce Stakčín je zriadená regionálna monitorovacia stanica kvality ovzdušia a chemického zloženia zrážkových vôd (v správe SHMÚ na veline vodárenskej nádrže Starina).

Podľa údajov z velína sa priemerné ročné koncentrácie oxidu dusičitého v katastri Stakčina a Stariny pohybujú v intervale od 5 do 10 $\mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$. Priemerná ročná depozícia dusíka (oxidov dusíka a ich oxidačných produktov) emiovane z domácich a zahraničných zdrojov sa pohybuje v hodnotách od 600 do 700 $\text{mg}\cdot\text{N}\cdot\text{m}^{-2}$.

Priemerné ročné koncentrácie oxidu siričitého sa v katastri Stakčina a Stariny pohybujú v intervale od 0 do 10 $\mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$. Priemerná ročná depozícia síry (oxidu a síranov) emitovanej z domácich a zahraničných zdrojov sa pohybuje v hodnotách od 1500 do 2000 $\text{mg}\cdot\text{S}\cdot\text{m}^{-2}$.

Z výsledkov monitoringu prízemného ozónu vyplýva, že na celom území Slovenska je v súčasnosti prekračovaná cieľová hodnota prízemného ozónu pre ochranu vegetácie.

V riešenom území sa nenachádzajú významné zdroje znečistenia ovzdušia. Riešené územie sa nachádza v značnej vzdialenosti od významných zdrojov znečistenia na nadregionálnej či celoštátnej úrovni, čo má priaznivý vplyv na imisné znečistenie územia.

Vplyv mobilných zdrojov znečistenia na celkovom imisnom zaťažení je nízky.

19.3 Hluk

Výrazný zdroj hlukovej záťaže pre obyvateľstvo Stakčína predstavuje cesta I/74 (trasovaná priamo v zastavanom území obce). V nadväznosti na túto skutočnosť sa v obci nevykonáva monitoring hlukovej záťaže z cestnej dopravy, čo by bolo žiaduce.

Štúdia rieši územnú rezervu pre preloženie cesty I/74 (ako S II,5/70), okrem toho hlukové zaťaženie obce bude znížené aj realizáciou vybudovaním obchvatu Snina – Ublá južne pod obcou v oblasti Prechodného potoka.

19.4. Kontaminácia poľnohospodárskych pôd

Ochrana pôdy

Poľnohospodárska pôda zaradená podľa kódu bonitovanej pôdno-ekologickej jednotky do I. – 4. kvalitatívnej skupiny sa v katastrálnom území obce Stakčín (vrátane bývalých katastrov obcí Starina, Zvala, Ostružnica, Smolník, Veľká Poľana, Ruské a Dara) nevyskytuje.

Orná pôda má v rámci katastra malé zastúpenie. Ide o plochy veľkoblokovej ornej pôdy vo vlastnom katastri Stakčína na juhu riešeného územia na zarovnanom reliéfe popri rieke Ciroche a aj na miernejších, prípadne zarovnaných svahoch v zázemí obce. V blízkosti obce sú rozložené aj enklávy pozemkov s maloblokovou ornou pôdou – úzkopásovými poliami.

V katastroch bývalých obcí vysídlených z dôvodu výstavby účelovej vodnej nádrže Starina dochádza v súčasnosti k zarastaniu pôvodných maloblokových terasových polí a záhrad.

Vo „veľkom“ katastri obce Stakčín sa vyskytujú nekontaminované pôdy, resp. mierne kontaminované pôdy, kde geogénne podmienený obsah niektorých rizikových prvkov (Ba, Cr, Mo, Ni, V) dosahuje limitné hodnoty A (Atlas krajiny Slovenskej republiky, 2002).

Na pôdach katastra sa prejavuje stredné riziko kontaminácie rastlinnej produkcie ťažkými kovmi (odporúča sa koncentrácia na trvalé trávne porasty, neodporúča sa aplikácia kompostov II. triedy a pestovanie plodín veľmi citlivých na príjem ťažkých kovov a ekologické hospodárenie), slabá odolnosť proti intoxikácii kyslou skupinou rizikových kovov, silná proti intoxikácii alkalickou skupinou a slabá odolnosť proti kompácii.

V katastri prevládajú pôdy stredne náchylné na acidifikáciu s nižšou pufracnou schopnosťou, v povodí vodárenskej nádrže Starina i kyslé vylúhované pôdy na minerálne chudobných substrátoch.

Podľa dostupných zdrojov (Atlas krajiny Slovenskej republiky, 2002) je kataster Stakčína zaradený do kategórie silnej potenciálnej vodnej erózie pôdy. Prejavuje sa stredne silná až silná vodná erózia nelesnej poľnohospodárskej pôdy.

Kontaminácia pôd a pôdy ohrozené degradáciou

Z hľadiska kontaminácie pôd sa v riešenom území vyskytujú nekontaminované pôdy, resp. mierne kontaminované pôdy, geogénne podmienený obsah niektorých rizikových prvkov (Ba, Cr, Mo, Ni, V) dosahuje limitné hodnoty A (Atlas krajiny Slovenskej republiky, 2002).

Z pohľadu kontaminácie rastlinnej produkcie ťažkými kovmi sa v riešenom území prejavuje stredné riziko kontaminácie, čo predurčuje obmedzené využívanie (uprednostňovať trvalé trávne porasty, neodporúča sa aplikácia kompostov II. triedy a pestovanie plodín veľmi citlivých na príjem ťažkých kovov a ekologické hospodárenie).

Z hľadiska odolnosti pôdy proti kompácii a intoxikácii sa v riešenom území nachádzajú pôdy so slabou odolnosťou voči intoxikácii kyslou skupinou rizikových kovov, silnou odolnosťou voči intoxikácii alkalickou skupinou rizikových kovov a slabou odolnosťou voči kompácii.

Z hľadiska náchylnosti pôd na kyslosť prevládajú pôdy stredne náchylné na acidifikáciu s nižšou pufracnou schopnosťou a v povodí VN Starina i kyslé vylúhované pôdy na minerálne chudobných substrátoch.

Pri hodnotení potenciálnej vodnej erózie pôdy je riešené územie zaradené do kategórie silnej potenciálnej vodnej erózie (1,51 – 5,00 mm.rok⁻¹) pôdy.

V riešenom území je evidovaná stredne silná až silná aktuálna vodná erózia nelesnej poľnohospodárskej pôdy (Atlas krajiny Slovenskej republiky, 2002).

19.5. Znečistenie povrchových vôd

V katastrálnom území Stakčín sú zriadené štyri odberné miesta na sledovanie kvality vody vodných tokov a vodárenskej nádrže Starina, t.j. Cirocha - vtok do vodnej nádrže, Stružnica – vtok do vodnej nádrže, VN Starina – priehradný múr a VN Starina – prítok do úpravne.

Na úpravni vody Východoslovenskej vodárenskej sústavy a.s. sa v súčasnosti vykonáva sledovanie kvality vody biomonitormom.

Katastrálne územie obce Stakčín spolu s katastrami bývalých obcí tvorí ochranné pásmo Vodnej nádrže Starina (240 ha) a pretekajú ním vodárenský tok Cirocha a vodárensky významné toky Stružnica, Dara Berezovec.

19.6. Znečistenie podzemných vôd

Z hľadiska úrovne znečistenia podzemných vôd sa v katastrálnom území obce Stakčín prejavuje nízka až stredná úroveň tohto znečistenia (hodnoty v intervale 0,1 – 1,0, resp. 1,1 – 3,0).

19.7. Iné zdroje znečistenia

V areáli železničnej stanice v zastavanom území obce Stakčín sa nachádzajú prevádzky drevovýroby, piliarskej výroby, impregnácie dreva i nákupu a predaja.

V obci je okrem toho situovaná prevádzka kovovýroby.

U týchto výrobní je potenciál znečisťovania prostredia najmä odpadom z výroby, ktorý je potrebné neškodne eliminovať alebo ekologicky zhodnocovať.

Podobne sa hodnotí aj prítomnosť hospodárskeho dvora AGRIFOP, a.s. Stakčín (mimo zastavaného územia obce) s chovom dojníc.

Uvedené zdroje potenciálneho znečisťovania nie sú masívne a pri správnom zhodnocovaní a narábaní s odpadom nemusia ani do budúcnosti predstavovať hrozbu degradácie životného prostredia. Jedna z ciest zlepšovania životného prostredia v obci Stakčín a v blízkom okolí môže byť koncentrácia výrobní do jedného výrobného areálu.

19.8. Zhodnotenie súčasných environmentálnych problémov

Vzhľadom k veľkosti a zložitosti riešeného územia (obce Stakčín a siedmich katastrov bývalých obcí) sa environmentálne problémy sústreďujú do troch miestnych geografických celkov – časti územia národného parku, vodnej nádrže Starina a jej bezprostredného okolia a do vlastného katastrálneho územia obce Stakčín, kde je sústredené obyvateľstvo so svojimi socio-ekonomickými potrebami a aktivitami.

K najsilnejším environmentálnym problémom na území národného parku v riešenom území patrí:

- udržanie sukcesných procesov v pôvodných lúčno-pasienkových priestoroch na prijateľnej úrovni (kosenie, mulčovanie, odstraňovanie náletu drevín)
- usmerňovanie a obmedzovanie pohybu obyvateľstva na teritóriu národného parku z dôvodu ochrany prírodných hodnôt, ale najmä vo vzťahu k pásmam ochrany vodného zdroja
- menežovanie prípadných aktivít v území tak, aby sa eliminovali podmienené erózne procesy príznačné pre flyšovú oblasť (denudácia, výmoľová erózia, zosuvy)

K environmentálnym problémom vyvolaným účelovou vodnou nádržou Starina vo vzťahu k poslaniu a k okoliu patrí:

- udržiavať bezpečnú, v hygienických normách prijateľnú úroveň zdroja pitnej vody pre obyvateľstvo vo vzťahu k územiu v 1. a 2. pásme ochrany vodného zdroja (redukcia pohybu osôb, redukcia aktivít). Riešenie problémov je v mnohom spoločné aj s cieľmi štátnej ochrany prírody.

K súčasným environmentálnym problémom vlastného katastrálneho územia obce Stakčín patrí:

- koncentrácia výrobných aktivít priemyselného charakteru do jedného výrobného areálu
- zhodnotenie a úprava infraštruktúry a funkčnej zelene v sídle
- hospodárenie a nakladanie s komunálnym odpadom a jeho zhodnocovanie
- odstránenie starej environmentálnej záťaže – starej skládky komunálneho odpadu
- riešenie negatívnych dopadov dopravy na komunikácii trasovanej priamo cez zastavané územie obce a riešenie problémov statickej dopravy v zastavanom území obce

23. KOSTRA ÚZEMNÉHO SYSTÉMU EKOLOGICKEJ STABILITY

23.1 Prírodné podmienky

Klimatické pomery

Prevažnú časť riešeného územia v okolí vodárenskej nádrže Starina s nižšou nadmorskou výškou možno na základe klimatických charakteristík zaradiť do mierne teplej klimatickej oblasti reprezentovanej mierne teplým, vlhkým vrchovinovým okrskom. Vyššie položené polohy južnej a strednej časti územia radíme do mierne teplého, veľmi vlhkého, vrchovinového okrsku. Najvyššie polohy Vihorlatských vrchov v južnej časti riešeného územia a Bukovských vrchov v jeho severnej časti zaraďujeme do chladnej oblasti, okrsku mierne chladného.

Zrážkové pomery

Riešené územie z hľadiska výskytu hmiel patrí do oblasti ich zníženého výskytu – podhorské až horské svahové polohy majú priemerný počet dní s hmlou 20 – 50. Vrcholové polohy hornatín – Nežabec vo Vihorlate, hraničný hrebeň Bukovských vrchov a vrcholové polohy Nastazu sa nachádzajú v zóne s priemerným počtom hmlových dní 70 – 300.

Priamo v obci Stakčín nebola zriadená zrážkomerná stanica. Zrážkové pomery sa dajú vydedukovať z výsledkov meraní zrážkomerných staníc v Kamenici nad Cirochou, Snine a Uliči:

Priemerné mesačné (ročné) úhrny zrážok a úhrny letného polroku v mm (1951 – 1980)

Zrážkomerná stanica	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Rok	Letný polrok
Kamenica n.C.	36	37	38	47	69	96	93	86	56	53	55	52	718	448
Snina	35	37	37	42	66	90	91	72	55	52	51	52	679	416
Ulič	61	58	53	51	76	106	105	84	66	66	70	86	882	487

Zdroj: SHMÚ

Teplotné pomery

Teplotné pomery v širšom poňatí riešeného územia sú zrejmé z nasledujúcej tabuľky z meracích staníc v Kamenici nad Cirochou a Medzilaborciach:

Priemerné mesačné (ročné) teploty vzduchu (°C) a za vegetačné obdobie (1951 – 1980)

Stanica	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Rok	IV-IX
Kamenica n.C.	-3,5	-1,3	3,0	8,9	13,6	17,2	18,5	17,7	13,7	8,6	4,1	-0,7	8,3	14,9
Snina	-4,3	-2,4	1,5	7,5	12,3	6,0	17,2	16,4	12,2	7,3	2,9	-1,7	7,1	13,6

Zdroj: SHMÚ

Veterné pomery

V riešenom území prevláda severozápadné prúdenie vzduchu, jeho prúdenie v prízemnej vrstve výrazne ovplyvňuje orientácia jednotlivých veľkých údolí vodných tokov. V priebehu roka maximálny počet bezveterných dní pripadá na mesiace jún, september a október a naopak minimálny počet týchto dní na zimné mesiace.

Geologická charakteristika územia

Riešené územie obce Stakčín (vrátane katastrov bývalých obcí Starina, Ostrožnica, Zvala, Smolník, Veľká Poľana, Ruské a Dara) sa vyznačuje pomerne monotónnou geologickou stavbou, pretože prevažná časť územia je budovaná horninami vonkajšieho flyšového pásma, súvrstviami magurskej a duklianskej jednotky a len malá časť na juhu katastrálneho územia obce Stakčín je budovaná neogénnymi vulkanitmi (Vihorlat).

K.ú. Dara – v južnej časti je budované cisnianskymi- vrstvami „pieskovcového flyšu“ a na nich nadväzujúcimi podmenilitovými vrstvami tzv. drobnorytmického flyšu. Severnú časť územia Dary budujú cergovské flyšové vrstvy, reprezentované vápnitými laminovanými jemnozrnnými pieskovecami a vápnitými ílovcami. Najsevernejšiu časť opäť budujú podmenilitové vrstvy.

K.ú. Starina – južnú časť katastra budujú tzv. lupkovské vrstvy, t.z. najstarší člen duklianskej jednotky (prevaha čiernych a sivých ílovcov v prostredí jemnozrnných pieskovcov, vo vyššej časti súvrstvia sa objavujú aj hrubozrnné pieskovce). K lupkovským vrstvám sa v južnej, západnej a severnej časti katastra pridávajú cisnianske vrstvy „pieskovcového flyšu“. Strednú časť katastra budujú menilitové a cergovské flyšové vrstvy, v alúviu Cirochy sa prekrývajú s fluviálnymi kvartérnymi sedimentmi. JZ a SV časť je budovaná podmenilitovými vrstvami.

K.ú. Ostrožnica – južná, severná a východná časť katastra je budovaná cisnianskymi vrstvami pieskovcového flyšu, ostatnú časť katastra budujú podmenilitové vrstvy.

K.ú. Zvala – pre toto územie je charakteristické striedanie pruhov súvrství SZ – JV smeru – u juhu na sever vystupujú cisnianske vrstvy, nasledujú lupkovské vrstvy a podmenilitové vrstvy.

K.ú. Smolník – má podobný priebeh geologickej stavby ako kataster Zvaly.

K.ú. Veľká Poľana – kataster z juhu na sever budujú podmenilitové vrstvy, lupkovské vrstvy, menilitové vrstvy a cergovské vrstvy, ktoré sa v alúviu Cirochy prekrývajú fluviálnymi sedimentmi kvartéru.

K.ú. Ruské – v juhozápadnej a centrálnej časti katastra sa prezentuje duklianska jednotka s menilitovými a lupkovskými vrstvami. V západnej a východnej časti katastra vystupujú najmä podmenilitové vrstvy drobnorytmického flyšu. Severnú časť katastra budujú cisnianske vrstvy (v oblasti hraničného hrebeňa s Poľskom). Alúvium Cirochy sprevádzajú jej aluviálne sedimenty kvartéru.

Všeobecne flyšové súvrstvia i príslušná časť vulkanitov sú rôznou mierou pokryté kvartérnymi sedimentmi, najmä deluviálnymi a fluviálnymi. Fluviálne sedimenty tvoria výplň údolných nív väčších vodných tokov – Cirochy, Terňovca, Chotinky, Stružnice, Smolníka, Lukovho potoka. Deluviálne sedimenty pokrývajú ploché svahy a dosť často predstavujú vhodné prostredie pre vznik svahových porúch a zosuvných polí.

Inžiniersko-geologické pomery

Z hľadiska inžiniersko-geologickej rajonizácie predstavuje v strednej a severnej časti riešeného územia rajón flyšoidných hornín, na maličkšej ploche súvisiacej s geomorfologickým celkom Vihorlatu rajón efuzívnych hornín. Okolie vodných tokov na miernejších svahoch reprezentuje rajón deluviálnych sedimentov, v alúviu Cirochy rajón údolných riečnych náplavov.

Ložiská nerastných surovín

Podľa podkladov GÚDŠ v Bratislave sa v katastrálnom území obce Stakčín nevyskytujú ložiská nerastných surovín.

V minulosti boli miestnym obyvateľstvom využívané miestne suroviny (pri výstavbe obydli) – lámal sa pieskovec v prírodných alebo prirodzených odkryvoch a ťažil sa piesok alebo štrky v povrchových náplavoch miestnych tokov, prípadne hliny v lokalitách s deluviálnymi sedimentmi.

Geomorfologia a morfometria územia

Z hľadiska geomorfologického členenia riešené územie patrí do provincie Východné Karpaty.

Severozápadná a západná časť patrí k subprovincii Vonkajších Východných Karpát, do oblasti Nízkych Beskyd, do celku Laborecká vrchovina (časť katastrov Stakčín, Dara, Starina, Ostrožnica).

Severovýchodná časť patrí do oblasti Poloniny, do celku Bukovské vrchy, do podcelku Bukovce (časť k.ú. Starina a Dara, prevažná časť k.ú. Zvala a Ostrožnica a celú k.ú. Smolník, Veľká Poľana a Ruské, juhovýchodná časť patrí do podcelku Nastaz (časť k.ú. Stakčín, Starina a Dara). Južná časť riešeného územia pripadá čiastočne do geomorfologického celku Beskydské predhorie, do podcelku Ublianska pahorkatina (východná časť k.ú. Stakčín).

Najjužnejšia časť katastra Stakčina patrí k subprovincii Vnútrotných Východných Karpát, do oblasti Vihorlatsko-gutínskej, do celku Vihorlatské vrchy, do podcelku Vihorlat a do časti Vihorlatská hornatina.

Vzhľad krajiny riešeného územia je aj výsledkom reliéfotvorných procesov v minulosti a súčasnosti. V súčasnosti v území prevládajú fluviálne a stráňové procesy, charakterizované najmä výmloovou a plošnou eróziou poľnohospodárskej pôdy. V značnej miere sa uplatňujú zosuvné procesy, ktoré sú pre pyroklastiká a vonkajší flyš s prevahou ílovcov a naviac s kvartérnymi deluviálnymi sedimentmi na zarovnaných svahoch typické. Fluviálne procesy sú za normálnych podmienok obmedzené len na korytá vodných tokov, počas vývoja mimoriadnych prívalových vôd môžu najmä vo flyšovom pásme prispieť k zmenám reliéfu vo väčšom rozsahu, pričom sú zasiahnuté aj „suché“ doliny.

V rámci morfometrických vlastností riešeného segmentu krajiny do popredia tu vystupujú sklonitosť, expozícia a insolácia.

Riešené územie je z hľadiska sklonitosti rozčlenené do šiestich intervalov (0-3, 3-7, 7-12, 12-17, 17-25° a viac). Na juhu do katastra Stakčina zasahuje zarovnaná a rozšírená dolina Cirochy. Prevláda tu sklon svahov v intervale 7-12°, miestami v doline Cirochy 0-3° až 7°. Ostatnú väčšinu územia najmä v podhorí a na úpätí chrbtov a kopcov vyplňajú svahy so sklonom 12-17°. Najstrmšie polohy so sklonom nad 25° sa nachádzajú v podvrcholových polohách a v početných úzko rezaných dolinách.

Z hľadiska expozície na severe územia, kde prevládajú doliny tiahnuce sa v smere sever – juh sa striedajú svahy juhovýchodnej až východnej expozície a západnej až juhozápadnej, miestami severovýchodnej a severozápadnej expozície (k.ú. Zvala, Smolník, Ruské, Ostrožnica a časť Veľkej Poľany). V strede riešeného územia prevládajú severné, severozápadné a severovýchodné svahy (katastre Veľkej Poľany – časť, Stariny a Dary). V katastri Stakčina je zastúpenie expozícií svahov rovnomerné, v južnej polovici katastra prevládajú severné a severovýchodné svahy, v severnej časti západné a juhozápadné a južné svahy.

Najvyššie insolačné hodnoty (hodnoty oslnenia) majú miernejšie klonené svahy východnej, juhovýchodnej, južnej a juhozápadnej orientácie v rámci Ruskej kotliny. Najnižšie insolačné hodnoty sa evidujú na svahoch v úzkych a strmých dolinách prítokov Cirochy a na severných a severozápadných svahoch.

Paleontologické náleziská a významné geologické lokality

V riešenom území sa paleontologické náleziská nevyskytujú a v súvislosti s poznatkami o geologickej stavbe sa ani nepredpokladajú.

Medzi významnejšie geologické lokality môžu patriť odkryvy v zárezoch ciest alebo vodných tokov, ktoré dokumentujú prítomnosť súvrství paleogénu, resp. jeho jednotiek.

Z dôvodu viac menej monotónnej geologickej stavby územia a citlivosti na erózne a denudačné procesy horniny na povrch vystupujú veľmi zriedkavo.

Z toho hľadiska medzi významnejšie geologické lokality môžeme priradiť lokalitu Skalné mesto, kde si pozornosť zasluhujú skalné bralá v spojení s významným biotopom so štrbinovou vegetáciou.

23.7. Priemet regionálneho (nadradeného) ÚSES

Chránené územia, ich ochranné pásma a územný systém ekologickej stability

Stupeň ekologickej stability (KEP, 2007) má v katastri Stakčina hodnotu 4,19 a v katastroch bývalých obcí hodnoty: 4,95 Ostružnica, 4,75 Veľká Poľana, 4,69 Starina, 4,61 Ruské, 4,67 Zvala, 4,16 Dara, čo predstavuje v rámci 5 bodovej stupnice územie s veľmi vysokou ekologickou stabilitou.

Vo „veľkom“ katastri Stakčina dominujú predovšetkým **veľmi významné štrukturálne jednotky** – listnaté lesy prirodzeného charakteru s biotopmi európskeho a národného významu (pozri kap. Biotopy...), lúčne horské spoločenstvá na hrebeňoch bukovských vrchov – poloniny, izolované lokality biotopov skalných štrbín, sprievodná vegetácia Cirochy a ďalších vodných tokov, genofondovo významné lokality so sústredeným výskytom vzácných druhov a nelesné prírodné spoločenstvá, predovšetkým vlhké lúky, mokrade a slatiny.

Významné štruktúry predstavujú sukcesné štádia lesa (mezofilné lúky podliehajúce prirodzeným sukcesným procesom, trvalé trávnaté plochy na pôvodnej ornej pôde a xerothermné lúčne spoločenstvá v časti Starina.

K **stredne významným štruktúram** patria mozaikovité štruktúry trvalých trávnych porastov a nelesnej drevinovej vegetácie na mieste intravilánov bývalých obcí.

Málo významné štruktúry predstavuje málobloková a veľkobloková orná pôda vo vlastnom katastri obce Stakčín a zastavané územie so záhradami a sídelnou zeleňou.

Chránené územia, ich ochranné pásma

Územná ochrana

Vo „veľkom“ území Stakčina sa z národnej siete chránených území nachádza časť územia Národného parku Poloniny (v treťom stupni ochrany okrem maloplošných chránených území), osem maloplošných chránených území národnej siete (5 prírodných rezervácií a 3 národné prírodné rezervácie s piatym alebo štvrtým stupňom ochrany s ochrannými pásmami v treťom stupni ochrany). Do katastrálneho územia obce Stakčín v južnom výbežku, tvoriacom „appendix“ územia zasahuje Chránená krajinná oblasť Vihorlat, platí tu druhý stupeň ochrany.

V rámci siete chránených území NATURA 2000 takmer celé „veľké“ územie Stakčina je súčasťou Chráneného vtáčieho územia Bukovské vrchy – mimo sa nachádza len zastavané územie obce Stakčín a zhruba od úrovne obce zbytok jej katastra na juhu, východe a západe. Katastrálne územie bývalých obcí Starina, Dara, Veľká Poľana, Ruské, Smolník, Ostružnica a Zvala sú súčasťou CHVÚ. Zhruba v hraniciach CHVÚ sa rozprestiera i navrhované Územie európskeho významu Beskyd (mierne menšie s piatym, štvrtým a tretím stupňom ochrany). Zostatok územia v katastrálnom území obce Stakčín, neprislúchajúci do národného parku leží v území s prvým stupňom ochrany. V hraniciach CHKO Vihorlat v „appendixe“ zasahuje do katastra Stakčina navrhované chránené vtáčie územie SKCHVÚ035 Vihorlat v druhom stupni ochrany a navrhované územie európskeho významu SKUEV0209 Morské oko (hranice oboch území siete NATURA 2000 v katastri Stakčina sú totožné s hranicami CHKO Vihorlat). Z uvedeného vyplýva, že v katastrálnom území obce platí prvý až piaty stupeň ochrany podľa zákona č.543/2002 Z.z..

Národný park Poloniny

Vyhlásený Nariadením vlády SR č.258/1997 na území Polonín a východnej časti Nízkych Beskyd o celkovej výmere 29 805, 05 ha s výmerou ochranného pásma 10 973,29ha. Ochranným pásmom riešené územie nedisponuje. Územie národného parku a jeho ochranného pásma je zároveň od roku 1999 i Medzinárodnou biosférickou rezerváciou Východné Karpaty vyhlásenou organizáciou UNESCO. Predmetom ochrany v NP Poloniny sú zachovalé pôvodné hraničné lesy a lúky (poloniny) v hraničnom pásme a lúčne a lesné ekosystémy východnej časti Nízkych Beskyd a vzácna flóra a fauna.

Prírodná rezervácia (PR) Šípková

Predmetom ochrany je prirodzený odkryv flyšových súvrství Bukovských vrchov a bučinových, horských sutinových a lúčnych spoločenstiev východných Karpát v celkovej výmere 156,32 ha v katastrálnych územiach bývalých obcí Ruské a Smolník.

V území platí piaty stupeň ochrany, v ochrannom pásme (100 m von od hranice PR) tretí stupeň ochrany.

Národná prírodná rezervácia (NPR) Pľaša

Predmetom ochrany sú zachované pralesovité porasty Bukovských vrchov v celkovej výmere 110,80 ha v katastrálnom území bývalej obce Ruské.

V území platí piaty stupeň ochrany, v ochrannom pásme (100 m von od hranice NPR) tretí stupeň ochrany.

Národná prírodná rezervácia (NPR) Jarabá skala

Predmetom ochrany sú geologické štruktúry flyšového pásma a východokarpatských lesných a lúčnych spoločenstiev Bukovských vrchov v celkovej výmere 359,94 ha v katastrálnych územiach Zboj, Runina a Ruské. Do riešeného územia zasahuje len malou severozápadnou časťou v susedstve NPR Pľaša.

V území platí piaty stupeň ochrany, v ochrannom pásme (100 m von od hranice NPR) tretí stupeň ochrany.

Prírodná rezervácia (PR) Ruské

Predmetom ochrany sú xerothermné, vlhké, slatinné geobiocenózy Bukovských vrchov s výskytom ohrozených rastlín v celkovej výmere 1,46 ha v katastrálnom území bývalej obce Ruské.

V území platí štvrtý stupeň ochrany, v ochrannom pásme (100 m von od hranice PR) tretí stupeň ochrany.

Prírodná rezervácia (PR) Pod Ruským

Predmetom ochrany sú vzácne a ohrozené lúčne spoločenstvá Bukovských vrchov v celkovej výmere 11,14 ha v katastrálnom území bývalej obce Ruské. PR je známa významnými nálezmi z radov motýľov, chrobákov a dvojkrídlovcov a výskytmi vzácných druhov avifauny (Crex crex).

V území platí štvrtý stupeň ochrany, v ochrannom pásme (100 m von od hranice PR) tretí stupeň ochrany.

Prírodná rezervácia (PR) Stružnická dolina

Predmetom ochrany sú typické porasty lieskových jelšín s fytogeograficky významnými populáciami prvosienky bezbyľovej v celkovej výmere 2,24 ha v katastrálnom území bývalej obce Ostružnica.

V území platí x stupeň ochrany, v ochrannom pásme (100 m von od hranice PR) tretí stupeň ochrany.

Prírodná rezervácia (PR) Gazdorán

Predmetom ochrany sú druhotné lúčne spoločenstvá, ktoré sa vyvinuli na vrcholovej plošine Gazdoráň po odstránení pôvodných dubovo-hrabových a podhorských bukových lesov. V celkovej výmere 17,30 ha v katastrálnom území bývalej obce Starina.

V území platí štvrtý stupeň ochrany, v ochrannom pásme (100 m von od hranice PR) tretí stupeň ochrany.

Prírodná rezervácia (PR) Hrádok

Predmetom ochrany sú zachované spoločenstvá bukových dúbav s fytogeograficky významným výskytom zriedkavých druhov východokarpatskej flóry v celkovej výmere 4,60 ha v katastrálnom území obce Stakčín.

V území platí piaty stupeň ochrany, v ochrannom pásme (100 m von od hranice PR) tretí stupeň ochrany.

Chránená krajinná oblasť (CHKO) Vihorlat

Vihorlat bol vhlásený za CHKO už roku 1993, pôvodná výmera a teda i hranice boli upravené do súčasnej podoby roku 1999. V súčasnosti má CHKO výmeru 17 485,24 ha.

Územie CHKO Vihorlat zasahuje aj do katastrálneho územia Stakčín v časti parcely I917.

Chránené vtáčie územie SKCHVÚ002 Bukovské vrchy – vyhlásené vyhláškou MŽP SR č.25/2008 zo 7.januára.2008. CHVÚ je situované do 28 katastrálnych území v okrese Snina, vrátane katastrálnych území obce Stakčín. Celková výmera CHVÚ je 40 932,42ha. Účelom ochrany je zabezpečenie priaznivého stavu biotopov druhov vtákov európskeho významu a biotopov sťahovavých druhov vtákov: chriašteľa poľného (*Crex crex*), bociana čierneho (*Ciconia nigra*), orla krikľavého (*Aquila pomarina*), včelára lesného (*Pernis apivorus*), rybárika riečného (*Alcedo atthis*), sovy dlhochvostej (*Strix uralensis*), žlny sivej (*Picus canus*), ďatľa čierneho (*Dryocopus martius*), ďatľa bielochrbtého (*Dendrocopos leucotus*), penice jarabej (*Sylvia nisoria*), muchárka červenohrdlého (*Ficedula parva*), muchárka bielokrkého (*Ficedula albicollis*), strakoša sivého (*Lanius excubitor*), prepelice poľnej (*Coturnix coturnix*), krutihlava hnedej (*Jynx torquilla*), žltouchvosta lesného (*Phoenicurus phoenicurus*), lelka obyčajného (*Caprimulgus europaeus*), jariabka hôrneho (*Bonasia bonasia*) a zabezpečenia podmienok ich prežitia a rozmnožovania. CHVÚ Bukovské vrchy sú jedným z piatich najvýznamnejších území na Slovensku pre hniezdenie druhov lelek obyčajný, chriaštel poľný a jariabok hôrny.

V riešenom území hniezdia alebo sa vyskytujú všetky vymenované druhy, ktoré sú predmetom ochrany Chráneného vtáčieho územia Bukovské vrchy.

Chránené vtáčie územie je vymedzené na parcelný stav, čísla parciel sú uvedené v citovanej vyhláške.

Chránené vtáčie územie SKCHVÚ035 Vihorlat

Je zaradené v Národnom zozname navrhovaných chránených vtáčích území, schválenom Uznesením vlády Slovenskej republiky z 9.júla 2003 k národnému zoznamu navrhovaných chránených vtáčích území.

CHVÚ zasahuje aj do katastrálneho územia Stakčín v časti parcely I917.

Dôvodom je pravidelné hniezdenie a prítomnosť druhov európskeho významu – sovy dlhochvostej (*Strix uralensis*), ďatľa bielochrbtého (*Dendrocopos leucotos*), ďatľa čierneho (*Dryocopus martius*), muchárka bielokrkého (*Ficedula albicollis*), krutihlava hnedej (*Jynx torquilla*), včelára lesného (*Pernis apivorus*) a žlny sivej (*Picus canus*).

Navrhované územie európskeho významu SKUEV0229 Beskyd - je zaradené v Národnom zozname navrhovaných území európskeho významu schváleného Výnosom MŽP SR č.3/2004 zo 14.7.2004. Územie zasahuje do 25 katastrálnych území v okrese Snina, vrátane katastrálnych území obce Stakčín. Jeho celková výmera je 29215,13 ha.

V katastrálnych územiach obce Stakčín je územie európskeho významu v jednotlivých katastroch vymedzené na parcelný stav, čísla parciel v jednotlivých katastroch sú uvedené v citovanom národnom zozname navrhovaných ÚEV.

Územie je navrhované z dôvodu ochrany biotopov európskeho významu: Prirodzené eutrofné a mezotrofné stojaté vody s vegetáciou plávajúcich alebo ponorených cievnatých rastlín typu Magnopotamion alebo Hydrocharition (**3150**), Horské kosné lúky (**6520**), Horské vodné toky a bylinné porasty pozdĺž ich brehov (**3220**), Lipovo-javorové sutinové lesy (**9180***), Javorovo-bukové horské lesy (**9140**), Bukové a jedľovo-bukové kvetnaté lesy (**9130**), Kyslomilné bukové lesy (**9110**), Silikátové skalné steny a svahy so štrbinovou vegetáciou (**8220**), Nespevnené karbonátové skalné sutiny montánneho až kolinného stupňa (**8160**), Slatiny s vysokým obsahom báz (**7230**), Nížinné a podhorské kosné lúky (**6510**), Vlhkomilné vysokobylinné lemové spoločenstvá na poriečnych nivách od nížin do alpskeho stupňa (**6430**), Bezkolencové lúky (**6410**), Kvetnaté vysokohorské a

horské psicové porasty na silikátovom substráte (6230*), Suchomilné travinnobylinné a krovinové porasty na vápniťom podloží (6210) a druhov európskeho významu: bahnička kranská (*Eleocharis carniolica*), zvonček hrubokoreňový (*Campanula serrata*), vrchovka alpínska (*Tozzia carpathica*), dvojhrot zelený (*Dicranum viride*), kyjanôčka zelená (*Buxbaumia viridis*), fúzač alpský (*Rosalia alpina*), roháč obyčajný (*Lucanus cervus*), bystruška Zawadského (*Carabus zawadzskii*), lopatka dúhová (*Rhodeus sericeus amarus*), hrúz fúzatý (*Gobio uranoscopus*), kunka žltobruchá (*Bombina variegata*), mlok karpatský (*Triturus montandoni*), mlok hrebanatý (*Triturus cristatus*), rys ostrovid (*Lynx lynx*), zubor hrivnatý (*Bison bonasus*), vydra riečna (*Lutra lutra*), medveď hnedý (*Ursus arctos*), vlk dravý (*Canis lupus*), netopier obyčajný (*Myotis myotis*), netopier brvitý (*Myotis emarginatus*), uchaňa čierna (*Barbastella barbastellus*) a podkovár malý (*Rhinolophus hipposideros*).

Poznámka: Hrubo vyznačené druhy sa vyskytujú v katastrálnych územiach obce Stakčín..

Navrhované územie európskeho významu SKUEV0209 Morské oko

Je zaradené v Národnom zozname navrhovaných území európskeho významu, schváleného Výnosom MŽP SR č.3/2004 zo 14.júla 2004. Jeho celková výmera je 14 962,15 ha.

Územie európskeho významu zasahuje aj katastrálneho územia obce Stakčín v časti parcely 1917.

Dôvodom ochrany je prítomnosť biotopov európskeho významu – bukových a jedľovo-bukových kvetnatých lesov (9130) a javorovo-bukových horských lesov (9140) a druhov európskeho významu fúzača alpského (*Rosalia alpina*), vlka dravého (*Canis lupus*), netopiera obyčajného (*Myotis myotis*), uchane čiernej (*Barbastella barbastellus*).

Územie európskeho významu je vymedzené na parcelný stav, čísla parciel v jednotlivých katastroch sú uvedené v citovanom národnom zozname navrhovaných ÚEV.

Územný systém ekologickej stability

Prvky územného systému ekologickej stability

Časti prírody a krajiny, ktorých zachovanie v ich pôvodnom prírodnom stave je dôležité pre zachovanie rozmanitosti podmienok a foriem života v krajine, sa vyčleňujú ako prvky územného systému ekologickej stability (ďalej len „ÚSES“). Prvky tohto systému sú biocentrá, biokoridory a interakčné prvky na nadregionálnej úrovni (Nadregionálny ÚSES), regionálnej úrovni (Regionálny ÚSES) a miestnej úrovni (Miestny ÚSES).

Nadregionálny územný systém ekologickej stability

Generel nadregionálneho ÚSES (ďalej len GNÚSES) bol schválený uznesením vlády SR č.312/1992 (vymedzenie prvkov GNÚSES v mierke 1:200 000) a následne bol transformovaný do ÚPN VÚC Prešovského kraja (posledné zmeny a doplnky ÚPN VÚC Prešovského kraja boli schválené Všeobecne záväzným nariadením č.4 zastupiteľstva Prešovského samosprávneho kraja uznesením č. 228 zo dňa 22.06. 2004). Katastrálne územie obce Stakčín vrátane katastrov obcí zaniknutých v dôsledku výstavby vodnej nádrže Starina podľa ÚPN VÚC je súčasťou týchto prvkov nadregionálneho územného systému ekologickej stability:

Provinciálne biocentrum (PBC) Poloniny

Provinciálny prvok, ktorého súčasťou sú aj katastre „veľkej“ obce Stakčín. Biocentrum predstavuje ojedinelé komplexy pôvodných bučín, jedľových bučín, bukových javorín, s vrcholovými lúčnymi spoločenstvami – poloninami, významné refúgium veľkých mäsožravcov (medveď, vlk, rys), poskytuje hniezdne možnosti pre chránené a ohrozené druhy avifauny a stanovišťa pre spoločenstvá bezstavovcov východokarpatského charakteru.

Nadregionálny biokoridor (NRBk) Vihorlatské vrchy – Bukovské vrchy (terestrický) zahŕňa v podstate východný pás riešeného územia z juhu na sever a prepája dva geomorfologicky odlišné celky so západokarpatskou a východokarpatskou biotou.

Biosférické biocentrum (BBc)

V riešenom území zaberá severnú časť „veľkého“ územia Stakčína – takmer celé katastrálne územia Zvaly, Smolníka a Ruského a dve tretiny katastra Veľkej Poľany, je súčasťou biosférickej rezervácie Východné Karpaty.

Prvky územného systému ekologickej stability na regionálnej úrovni

Prvky regionálneho územného systému ekologickej stability (RÚSES) okresu Snina sú definované v dokumente Regionálny územný systém ekologickej stability okresu Humenné (SAŽP, 1995).

Prvky ÚSES na regionálnej úrovni, ktoré boli špecifikované tiež i v ÚPN VÚC Prešovského kraja (posledné zmeny a doplnky boli schválené Všeobecne záväzným nariadením č.4 zastupiteľstva Prešovského samosprávneho kraja uznesením č. 228 zo dňa 22.06. 2004), nie sú v celom rozsahu totožné s prvkami špecifikovanými v dokumente RÚSES okresu Humenné (zahrňuje aj územie súčasného okresu Snina).

RÚSES tvorí sieť ekologicky významných segmentov krajiny (biocentrá, biokoridory a interakčné prvky), ktoré zaisťujú územné podmienky trvalého zachovania druhovej rozmanitosti prirodzeného genofondu rastlín a živočíchov regiónu.

Z prvkov územného systému ekologickej stability na regionálnej úrovni sa v katastrálnych územiach obce Stakčín vyskytujú:

Regionálne biocentrum (RBc) Veľký Brusný vrch

Je situované v juhovýchodnej časti katastra Stakčina na hranici s katastrom obce Kolonica. Tvorí ho komplex vekovo starších obhospodarovateľných bukových porastov. Biocentrum predstavuje významnú hniezdnu lokalitu viacerých druhov európskeho i národného významu, najmä orla kriľavého (*Aquila pomarina*), myšiaka hôrneho (*Buteo buteo*), včelára lesného (*Pernis apivorus*), sovy dlhochvostej (*Strix uralensis*), holuba plúžika (*Columba oenas*).

Významnú lokalitu predstavuje aj ako súčasť nadregionálneho biokoridoru Vihorlatské vrchy – Bukovské vrchy.

Regionálne biocentrum (RBc) Makovisko

Spoločné biocentrum pre katastre obcí Stakčín, Roztoka a Stakčín. Predstavuje zachovalú enklávu starého bukového porastu, ktorý je významným hniezdištom dravých vtákov, sov i dutinových hniezdičov.

Regionálne biocentrum (RBc) Stavenec

Lesné, situované je západne od vodnej nádrže Starina na hranici riešeného územia a je spoločné pre katastre Starina a Pčolinné.

Regionálne biocentrum (RBc) Vodná nádrž Starina

Je tvorená vodnou plochou za priehradným múrom, postaveným za účelom zabezpečenia veľkého zdroja pitnej vody. Vodná hladina a relatívna nerušenosť prostredia vytvárajú významnú oddychovú lokalitu migrujúceho vodného vtáctva – boli zaznamenané výskyty napríklad kormorána čierneho (*Phalacrocorax carbo*), orliaka morského (*Haliaeetus albicilla*), bučiaka veľkého (*Botaurus stellaris*), potápky červenokrkej (*Podiceps griseigena*), kačice ostrochvostej (*Anas acuta*), hlaholky obyčajnej (*Bucephala clangula*), kršiaka rybára (*Pandion haliaetus*). V poslednej dobe sa sem nasťahoval aj bobor vodný (*Castor fiber*).

Regionálny biokoridor (RBk) Cirocha

Tvorí hydrologickú os riešeného územia. Pramení v katastri Ruského pod Ruským sedlom (79I) a spolu so Smolníkom a Ostružnicou sú hlavným zdrojom vody pre vodnú nádrž Starina. Hornú časť biokoridoru vytvára úsek od prameňa po vtok do VN Starina, dolnú od vyústenia zo Stariny po juhozápadný cíp katastra Stakčina (v predĺžení až po sútok s Laborcom).

Na hornom toku Cirochy brehové porasty tvoria biotop horských jelšových lužných lesov. Okrem neho sa po jej celej dĺžke v riešenom území uplatňujú ďalšie sprievodné biotopy európskeho alebo národného významu – podmáčané lúky horských a podhorských oblastí, horské vodné toky s bylinnou vegetáciou pozdĺž ich brehov, vysokobylinné spoločenstvá vlhkých lúk.

Cirocha patrí k najvýznamnejším biokoridorom okresu Snina a predstavuje migračnú trasu avifauny (najmä jej dolný úsek). V hornom úseku Cirochy je zaznamenaný výskyt európsky významných druhov – hrúza fúzatého (*Gobio uranoscopus*), hrúza kesslerovho (*Gobio kessleri*), pľá zlatistého (*Sabanejewia aurata*), vodnára obyčajného (*Cinclus cinclus*), kulíka riečného (*Charadrius dubius*).

Regionálny biokoridor (RBk) Poloniny – Stavenec – Závozy

Terestrický biokoridor, ktorý do riešeného územia prichádza cez RBc Stavenec v západnej časti riešeného územia, vedie potom na severovýchod k severným častiam riešeného územia, kde sa prakticky napája na

nadregionálny biokoridor Vihorlatské vrchy – Bukovské vrchy. Spája Poloniny s lesným komplexom Stavenca a s Laboreckou vrchovinou.

23.8. Kostra miestného ÚSES Stakčín

Prvky územného systému ekologickej stability na miestnej úrovni

Na základe reálnej existencie nadradeného systému ekologickej stability v katastri a v jeho okolí (GNÚSES, RÚSES) sú prvky ÚSES vyššej hierarchickej úrovne doplnené o ďalšie prvky ÚSES, ktoré detailizujú kostru ekologickej stability do miestnej úrovne.

Vo „veľkom“ katastrálnom území obce Stakčín sme vyčlenili 1 miestne biocentrum (MBc), 6 miestnych biokoridorov (MBk) a 2 miestne interakčné prvky (Mlp).

V riešenom území sa roztrúsene vyskytujú ďalšie menšie i väčšie enklávy, ktoré posudzujeme ako významnú doplnkovú zeleň s rôznymi funkciami (zhluky krovín, lesné remízkovité enklávy alebo krovinaté enklávy stabilizujúce staršie erózne rýhy, krovinami porastené terasy a i.).

Miestne biocentrum (MBc) Mučilište

Je situované východne od obce Stakčín. Tvorí ho väčšia enkláva ochranného lesa, položená bezprostredne južne od toku Oľchovca. Prostredníctvom MBc Oľchovec je napojený na RBk Cirocha a zároveň leží v trase terestrického nadregionálneho biokoridora Vihorlatské vrchy – Bukovské vrchy.

Miestny biokoridor (MBk) Oľchovec

Hydrický biokoridor, situovaný východne od obce Stakčín. Priteká zo susedného katastra Stakčinskej Ráztoky a vlieva sa do Koloničky tesne pred sútokom Koloničky s Cirochou. Tvorí významný biokoridor v poľnohospodárskej krajine so starými bukovými porastmi, v ktorom hniezdi viacero druhov vtákov – dudok chocholatý (*Upupa epos*), vlha obyčajná (*Oriolus oriolus*) a iné.

Miestny biokoridor (MBk) Kolonička – Terňovec

Hydrický biokoridor pokračovaní toku Koloničky z južne položeného katastra obce Kolonica. Súčasťou biokoridoru v riešenom území je aj pravostranný prítok Koloničky – potok Terňovec.

V pobrežnej vegetácii Koloničky sa vyskytujú viaceré biotopy európskeho i národného významu – podmáčané lúky horských i podhorských oblastí, horské vodné toky s bylinnou vegetáciou pozdĺž ich brehov, vysokobylinné spoločenstvá vlhkých lúk.

Vodný tok Kolonička vrátane sprievodnej vegetácie toku vytvára vodné hniezdne, resp. pobytové podmienky pre viaceré druhy živočíchov európskeho i národného významu. Žije tu kalužiak malý (*Actitis hypoleucos*), vodnár obyčajný (*Cinclus cinclus*), rybárik riečny (*Alcedo atthis*), vlha obyčajná (*Oriolus oriolus*), mihulľa potiská (*Eudontomyron danfordi*) a vydra riečna (*Lutra lutra*).

Biokoridor spája viacero prvkov územného systému ekologickej stability susediacej obce Kolonica (okrem iného i severné časti Vihorlatu) s RBk Cirocha. Zároveň je napojená (aj potokom Terňovec) na RBc Veľký Brusný vrch a samostatne na terestrický MBk Krivec.

Miestny biokoridor (MBk) Krušina

Hydrický biokoridor situovaný v južnej časti katastra Stakčina, pritekajúci spod severných svahov Vihorlatu na západnom pomedzí katastrálnych území Kolonica a Stakčín. Za samostatný biokoridor ho považujeme od miesta vyústenia z lesného prostredia do poľnohospodárskej krajiny až po vtok do Cirochy. Spája lesné komplexy severných svahov Vihorlatu s Cirochou.

Miestny biokoridor (MBk) Chotinka

Hydricko - terestrický biokoridor situovaný v západnej časti vlastného katastra obce Stakčín. Tvorí ho vodný tok Chotinka so sprievodnou vegetáciou brehov a s mezofilnými lúkami, pod vplyvom meandrovania toku striedavo usporiadanými po oboch stranách koryta potoka. Uplatňujú sa tu rôzne biotopy – biotop podmáčaných lúk horských a podhorských oblastí (biotop národného významu), biotop horských vodných tokov s bylinnou vegetáciou pozdĺž ich brehov, biotop vysokobylinných spoločenstiev vlhkých lúk (európsky významné biotopy). Lokalita je známa významnými nálezmi dvojkrídlovcov, motýľov a chrobákov.

Miestny biokoridor (MBk) Vršok – Pod Skalkou

Terestrický biokoridor situovaný v juhozápadnej časti katastra obce Stakčín, spájajúci lesné komplexy položené severozápadne od obce Stakčín v NP Poloniny (Topoľa – staršie lesné porasty duba a buka, hniezdište pre dravce, sovy a dutinové hniezdiče, Úboč a Dubiny – komplexy ochranných a účelových lesov) s RBc Magurica v katastrálnom území Sniny.

Miestny biokoridor (MBk) Krivec

Je situovaný v južnej časti katastrálneho územia obce Stakčín. Tvorí ho lesné porasty a v juhozápadnej časti aj rozvoľnené porasty lesa a nelesnej drevinovej vegetácie na hranici s katastrom Kolonice. Terestrický biokoridor spája RBc Veľký Brusný vrch a MBk Kolonička s MBk Krušina a s lesnými celkami napájajúcimi sa na severné svahy Vihorlatu v „apendixe“ katastra Stakčína.

Miestny interakčný prvok (Mlp) Roh

Tvorí ho lesný celok Roh okolo kóty Rovenky (415). Jeho ekologické funkcie vyplňajú priestor medzi RBc Cirocha a MBk Krivec južne od obce Stakčín.

Miestny interakčný prvok (Mlp) Prídavok - Falovec

Tvorí ho krajinný segment v juhovýchodnej časti katastra Stakčína charakterizovaný rozvoľnenými porastmi lesa, ktoré sledujú línie erózných rýh. Porasty tieto erózne rýhy stabilizujú. Interakčný prvok zaberá porasty v lokalitách Prídavok, Veľké hrabiny, Malé hrabiny, Falovec a svojimi ekologickými funkciami vyplňa priestor medzi MBc Mučilište, MBk Kolonička – Terňovec a RBc Veľký Brusný vrch.

Prvky územného systému ekologickej stability najnižšej hierarchie (miestne prvky) sú sústredene definované do „aktívneho“ priestoru, v ktorom intenzívne existujú socio-ekonomické procesy, t.j. do vlastného katastrálneho územia „malého“ Stakčína. Zhruba od hranice národného parku na sever až na úzke údolie Cirochy po jej vyústenie z vodnej nádrže Starina sú tieto zákonom obmedzované alebo vylúčené. Ochrana maloplošných chránených území, druhov rastlín a živočíchov a európsky i národne významných biotopov a tiež aj krajiny (jej štruktúry) je zabezpečená existenciou reálnej siete územného systému ekologickej stability a chránených území vyššej hierarchickej úrovne – územím národného parku, chráneným vtáčím územím, navrhovaným územím európskeho významu, provinciálnym biocentrom, biosférickým biocentrom, nadregionálnymi biokoridormi, regionálnymi biocentrami a biokoridormi. Z tohto dôvodu postráda akýkoľvek zmysel definovať v katastrálnych územiach bývalých obcí Starina, Dara, Ostružnica, Smolník, Veľká Poľana a Ruské prvky územného systému ekologickej stability na miestnej úrovni.

23.9. Negatívne javy a stresové faktory

Predpokladané vplyvy riešenia na životné prostredie

Obec Stakčín v súčasnosti pre ďalší rozvoj nedisponuje záväznou územno-plánovacou dokumentáciou. Toto konštatovanie sa týka predovšetkým územia na sever od obce Stakčín, teda príslušnej časti územia Národného parku Poloniny s jeho maloplošnými chránenými územiami, Chráneného vtáčieho územia Bukovské vrchy a Územia európskeho významu Beskyd.

Výhľadovo sa v tomto území predkladá na riešenie vybudovanie, resp. sprístupnenie komunikácie, ktorá v súčasnosti podlieha individuálnemu povoľovaniu na vstup motorových vozidiel:

1. po trase starších pevných ciest, resp. lesných ciest od Parihuzoviec cez Ostrožnicu, pod Zvalu, pod Smolník do Veľkej Poľany a cez Ruské do Ruského sedla a ďalej na poľskú stranu, s odbočkou vo Veľkej Poľane do Topole, alternatívne s odbočkou z Ruského do Runiny,
2. s odbočkou cez Smolník, pod Smolníček do Ruského.

Podobne štúdia obohacuje systém cyklotrás oproti terajšiemu stavu o nové:

1. Odbočenie z terajšej cyklotrasy na severe Vodnej nádrže Starina popri jej ľavom hornom ramene do Ostrožnice a odtiaľ po plánovanej cestnej komunikácii (pozri vyššie) pod Zvalu, pod Smolník k pôvodnej ceste Starina – Veľká Poľana – Ruské sedlo s odbočkou z Veľkej Poľany na kótu Čelo,
2. z priestoru pod Vodnou nádržou Starina cez les na komunikáciu južne od PR Gazdoraň a odbočením do bývalej obce Dara.

Štúdia ráta v Ruskom so zriadením chatovej osady, tábora, turistickej ubytovne a parkoviska s využitím plôch lúk a pasienkov.

Negatívne vplyvy na čistotu vôd vodárensky významných tokov majú eliminovať plánované prepážky na vodárenskom toku – jedna na Stružnici a dve na Ciroche (pod Veľkou Poľanou a pod Ruským).

Štúdia podobne počíta aj so zriadením táboriska, turistickej ubytovne a parkoviska v priestore pod Vodnou nádržou Starina a na potoku Terňovec (juhovýchodne od obce) s vybudovaním centra so zverincom (oborou) a jeho vybavenosťou, účelovou vodnou plochou – rybníkom o veľkosti max.do 6 ha, parkoviskom, chatavou osadou, rybárňou (reštauráciou a ubytovaním), lyžiarskym vlekom.

Aj z dôvodu, že severne od Stakčína sú aktivity navrhované do významných území NATURA a z dôvodu prítomnosti vodárenských tokov a vodárensky významnej vodnej nádrže je potrebné počítať s posudzovaním plánovaných (výhľadových) aktivít podľa zákona o posudzovaní vplyvov na životné prostredie (EIA) (dnes zákon NR SR č. 24/2006 Z.z.).

Plánované aktivity (i výhľadové) v priestore pod vodnou nádržou sú situované mimo národného parku a „naturovských“ území.

Z uvedeného dôvodu aktivity Urbanistickej štúdie, ktoré sú výhľadové, nie sú hodnotené v rámci hodnotenia vplyvov.

Vplyvy na obyvateľstvo

Realizácia aktivít v územnoplánovacej dokumentácii a týkajúcich sa predovšetkým sídla Stakčín bude mať jednoznačne pozitívny vplyv na obyvateľstvo – nevyskytujú sa v aktivity, resp. stavby, ktoré by zhoršili životné podmienky obyvateľstva, resp. jeho zdravie. K radikálnemu vylepšeniu životných podmienok obyvateľstva s pozitívnym vplyvom na zdravie obyvateľov predovšetkým prispeje dobudovanie splaškovej kanalizácie a zvýšenie kapacity ČOV, vylepšenie dopravného systému v obci vrátane statickej dopravy, vytvorenie a skvalitnenie rôznych foriem zelene v zastavanom území obce, umožnenie rozvoja obytnej zóny, občianskej vybavenosti sídla, vytvorenie rekreačného a športového zázemia obce pre obyvateľov obce a návštevníkov v zastavanom území obce, ale predovšetkým v novovytvorenom centre nad potokom Lieskovec, premyslený systém nakladania s odpadmi a sústredenie výroby, skladov a skládok do jedného centra (za súčasného nárastu plochy zastavaného územia obce oproti pôvodnému stavu).

Vplyvy na horninové prostredie, nerastné suroviny, geodynamické javy a geomorfologické pomery

Realizácia územno-plánovacej dokumentácie nebude mať vplyv na horninové prostredie, geodynamické javy a geomorfologické pomery.

Podľa podkladov GÚDŠ v Bratislave sa v katastrálnom území obce Stakčín nevyskytujú ložiská nerastných surovín.

Vplyvy na klimatické pomery

Realizácia rozvojových zámerov nevyvolá zmeny v klimatických pomeroch obce, ani okolia.

Vplyvy na ovzdušie

Realizácia rozvojových zámerov nevyvolá negatívne zmeny v ovzduší.

Vplyvy na vodné pomery

Teoreticky na čistotu povrchových vôd môžu mať vplyv novoplánované stavby v katastri Stakčína – plochy výroby a skladového hospodárstva a plochy, na ktorých je plánované športovo-rekreačné a s tým spojené obslužné zázemie (táborisko, parkoviská, ubytovne a i.). Riešením bude dokonale vyprojektovaná a zrealizovaná prídavná splašková kanalizácia s čistením vôd v ČOV.

V prípade vybudovania centra rekreačno-športových aktivít na potoku Terňovec (severne od lokality Lieskovec) je nutné rátať so zvýšenými nárokmi na zneškodňovanie splaškových vôd, predovšetkým z dôvodu plánovaného zverinca.

Vplyvy na pôdu

Realizácia územno-plánovacej dokumentácie v zastavanom území obce nebude mať negatívne vplyvy na pôdy, dotkne sa pôd, ktoré sú silno antropogenizované a ktoré stratili pôvodnú funkciu a produkčnú schopnosť (produkcia viazaná na pôdy v zastavanom území obce by sa aj tak nerealizovala, ak do úvahy neberieme pestovanie produkcie v záhradách v sídle).

Trvalé zábery pôdy relatívne veľkej plošnej výmery budú znamenať stavby systému cestného obchvatu Snina – Ubl'a, náučno-rekreačno-športového centra na Terňovci, centra výroby a skladovania pri rozšírení zastavaného územia obce na jej severnom cípe a turistického centra pod vodnou nádržou.

Celkovo mimo súčasného zastavaného územia obce dôjde k trvalému záberu poľnohospodárskej pôdy na výmere.... ha a lesnej pôdy na výmere....ha.

Vplyvy na flóru, faunu a ich biotopy

Očakávajú sa pomerne významné vplyvy predovšetkým na faunu v plánovanom priestore pre rekreačno-športové zázemie na potoku Terňovec, z ktorého odídu druhy živočíchov, neschopné sa adaptovať na zmenené podmienky, t.j. zničí sa životný priestor pre druhy, ktoré nie sú urbánne (málo pohyblivé formy budú zničené, ostatné sa premiestnia).

Druhým centrom významnejších vplyvov bude výstavba cestného telesa obchvatu Snina – Ubľa s mimoúrovňovou križovatkou. Tento technický prvok bude v krajine pôsobiť ako stresový faktor – bariérový prvok pre niektoré druhy živočíchov, pre ktoré bude potrebné na vytypovaných úsekoch vytvoriť technické migračné koridory.

Naopak, pozitívne na kvalitu biodiverzity môže pôsobiť prítomnosť poloprírodného (resp. polotechnického) prvku v krajine – pomerne veľkej vodnej plochy v areále na Terňovci.

Vplyvy tu uvedených plánovaných aktivít v územno-plánovacej dokumentácii na flóru, resp. európsky alebo národne významné biotopy bude možné vyhodnotiť až v štádiu detailného zmapovania typov zasiahnutých biotopov.

Vplyvy na krajinu

Vo vlastnom katastrálnom území obce Stakčín budú mať zásadný (ale miestny) vplyv štyri centrá aktivít:

1. Charakter segmentu krajiny v priestore pod vodnou nádržou Starina čiastočne pozmení vybudovanie turistického centra pozostávajúceho z tábora, ubytovacieho centra a parkoviska. Z dôvodu, že tento segment krajiny je silno poznačený technickými prvkami, centrum v obraze krajiny nespôsobí dramatické zmeny.
2. Zväčšenie zastavaného územia obce, predovšetkým v severovýchodnej časti v priestore po pravom brehu Cirochy o výrobné a skladovacie priestory vizuálne zmenší prírodný (alebo poloprírodný) charakter tohto segmentu krajiny, ktorý v súčasnosti predstavuje plynulý prechod z „voľného“ krajinného priestoru do úzkeho údolia Cirochy, uzavretého z oboch strán svahmi z lesných porastov.
3. Obraz krajiny južne pod Stakčinom zmení líniový technický prvok – cestné teleso obchvatu Snina – Ubľa, ktorý ale zároveň odľahčí problémy vyvolané dopravou na ceste I/74, trasovanou priamo cez os sídla a zároveň aj mimoúrovňová križovátka s odbočovacím cestným telesom na Stakčín.
4. V najväčšej miere obraz krajiny zmení centrum náučno-rekreačno-športové na potoku Terňovec, ktoré vytvorí v krajine samostatný urbanistický segment v spojení s prírodnými, resp. poloprírodnými prvkami. Miera jeho „stotožnenia sa“ so zásadou nenásilného vplyvu na obraz krajiny bude závisieť od prístupu projektantov a realizátorov.

Vplyvy na chránené územia, ochranné pásma a ÚSES

Vo vlastnom území katastra obce Stakčín mimo územia národného parku sa nachádza len jedno maloplošné chránené územie – PR Hrádok, kde je predmetom ochrany predovšetkým čemerica purpurová (*Helleborus purpurascens*) v bukových porastoch.

Aktivity (najmä výstavba) sa nesmú vyvíjať v ochrannom pásme prírodnej rezervácie, t.j. do vzdialenosti 100 m od hranice PR smerom von.

Okrem výhľadových aktivít územno-plánovacej dokumentácie, umiestňovaných severne od obce Stakčín (do katastra „veľkého Stakčina“), ktoré tu nie sú predmetom hodnotenia, územno-plánovacia dokumentácia zasahuje aj do niektorých prvkov územného systému ekologickej stability.

Z prvkov územného systému ekologickej stability budú výstavbou a prevádzkou náučno-rekreačno-športového zázemia obce ovplyvňované MBk Kolonička – Terňovec a Mlp Prídavok – Falovec. Areál má byť umiestnený v kontakte s biokoridorom Terňovca a priamo v teritóriu interakčného prvku, ktorý predovšetkým tvorí sústava erózných rýh, stabilizovaných vegetáciou lesného charakteru. Pri rešpektovaní ekologických funkcií oboch prvkov ÚSES nebudú vplyvy dramatické (ponechanie dostatočnej šírky biokoridoru vrátane sprievodnej vegetácie toku, resp. ponechanie rozvoľnenej pôvodnej krajinyotvorenej zelene).

Výstavba cestného obchvatu Snina – Ubľa pretne a rozdelí hydrický biokoridor so sprievodnou vegetáciou toku MBk Krušina a terestrický biokoridor MBk Krivec. V biokoridore Krivec bude teleso cesty pôsobiť v krajine ako bariérový stresový prvok, ktorého účinky bude potrebné v krajine eliminovať prijateľnými technicko-biologickými opatreniami.

Zámery, ktoré by mali byť realizované na toku RBk Cirocha, resp. v kontakte s ním a na prítokoch v zastavanom území obce a v centrách novej výstavby sa dotknú funkcií regionálneho biokoridoru Cirocha. Cirocha je v zastavanom území pomerne silno atakovaná prítomnosťou sídla (stresový faktor), plánované aktivity by mali niektoré negatívne vplyvy eliminovať, nie stupňovať ich účinky. Priame vplyvy na biokoridor a intenzitu ich negatívnych účinkov nie je možné v tomto štádiu identifikovať.

Vplyvy na kultúrne a historické pamiatky, archeologické náleziská

Realizácia rozvojových zámerov nebude mať vplyv na kultúrne a historické pamiatky. Evidované archeologické náleziská v riešenom území sa nevyskytujú, čo nevylučuje možnosť pri výkopových alebo terénnych prácach naraziť na kultúrne vrstvy.

23.10. Návrh opatrení a náhradná výsadba

K základným opatreniam znižovania vplyvov na životné prostredie a zdravie patria:

Bytová výstavba a občianska vybavenosť

Doprava (predovšetkým preloženie cesty I/74 mimo zastavané územie obce a riešenie statickej dopravy v obci)

Dobudovanie vodovodnej siete

Dobudovanie splaškovej kanalizácie a ČOV

Vylepšenie nakladania s odpadmi

Rešpektovanie siete chránených území a ÚSES

Verejná sídelná zeleň

24. POŽIADAVKY NA SPRACOVANIE ÚPN - Z

Z riešenia územného plánu nevyplynula požiadavka riešiť niektoré územie formou územného plánu zóny.

Formou urbanistickej štúdie je potrebné riešiť územie pôvodných katastrov obcí Dara, Ostružnica, Ruské, Smolník, Starina, Veľká Poľana a Zvala v súčasnom katastrálnom území obce Stakčín a lokality bývania Hora, Roviny, Cirocha a lokality, v ktorých sú navrhnuté verejnoprospešné stavby